შეუწყნარებლობით მოტივირებული დანაშაულების ანალიზი

საქართველოს გენერალური პროკურატურის
ადამიანის უფლებათა დაცვის დეპარტამენტი

2023 წელი

2023 წელს დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 1218 პირის მიმართ

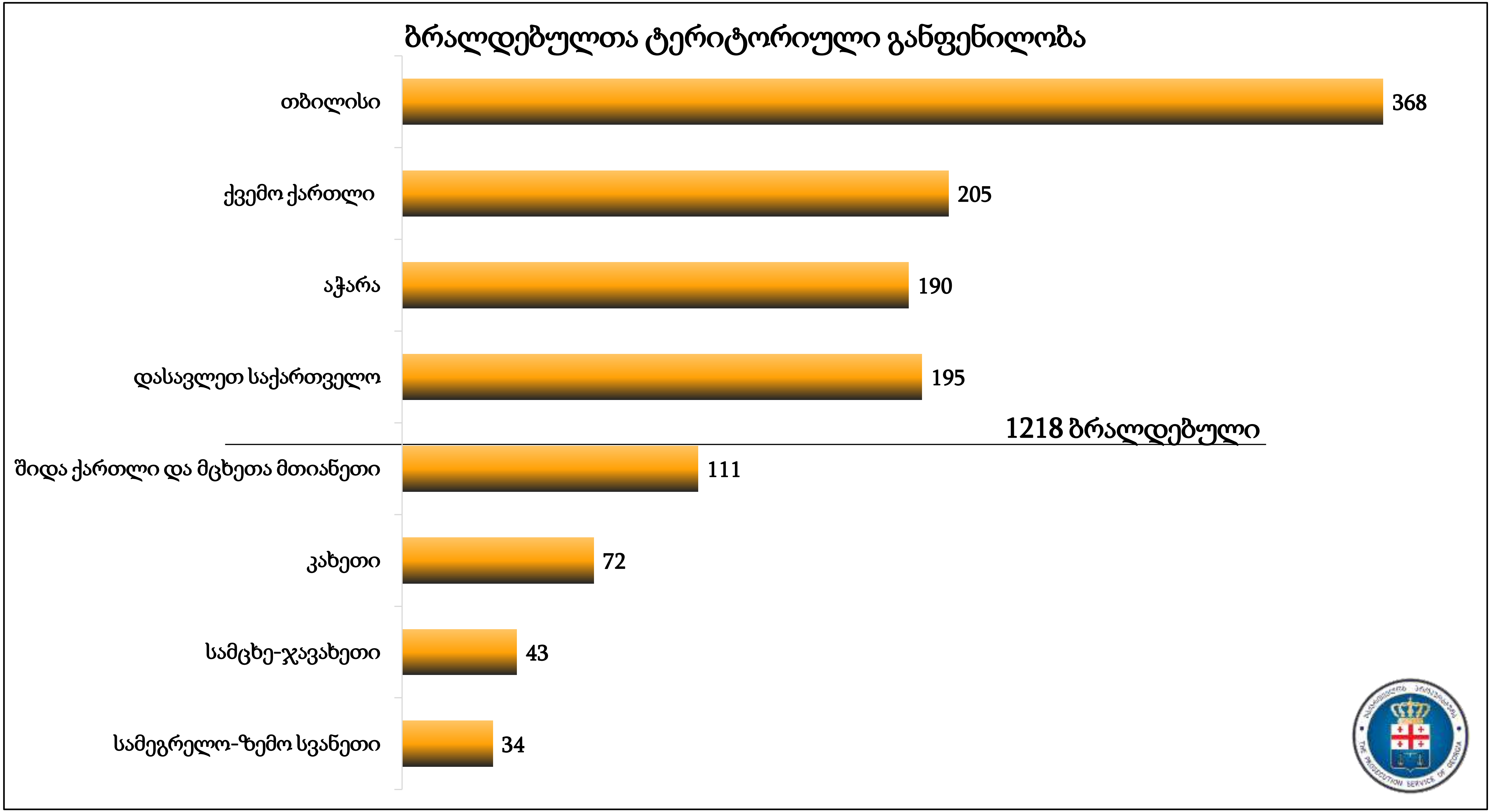
ბრალდებულთა ტერიტორიული განფენილობა
თბილისი
368
ქვემო ქართლი
205
აჭარა
190
დასავლეთ საქართველო
195
1218 ბრალდებული
შიდა ქართლი და მცხეთა მთიანეთი
111
კახეთი
72
სამცხე-ჯავახეთი
43
სამეგრელო-ზემო სვანეთი
34

ძალადობის ფორმები

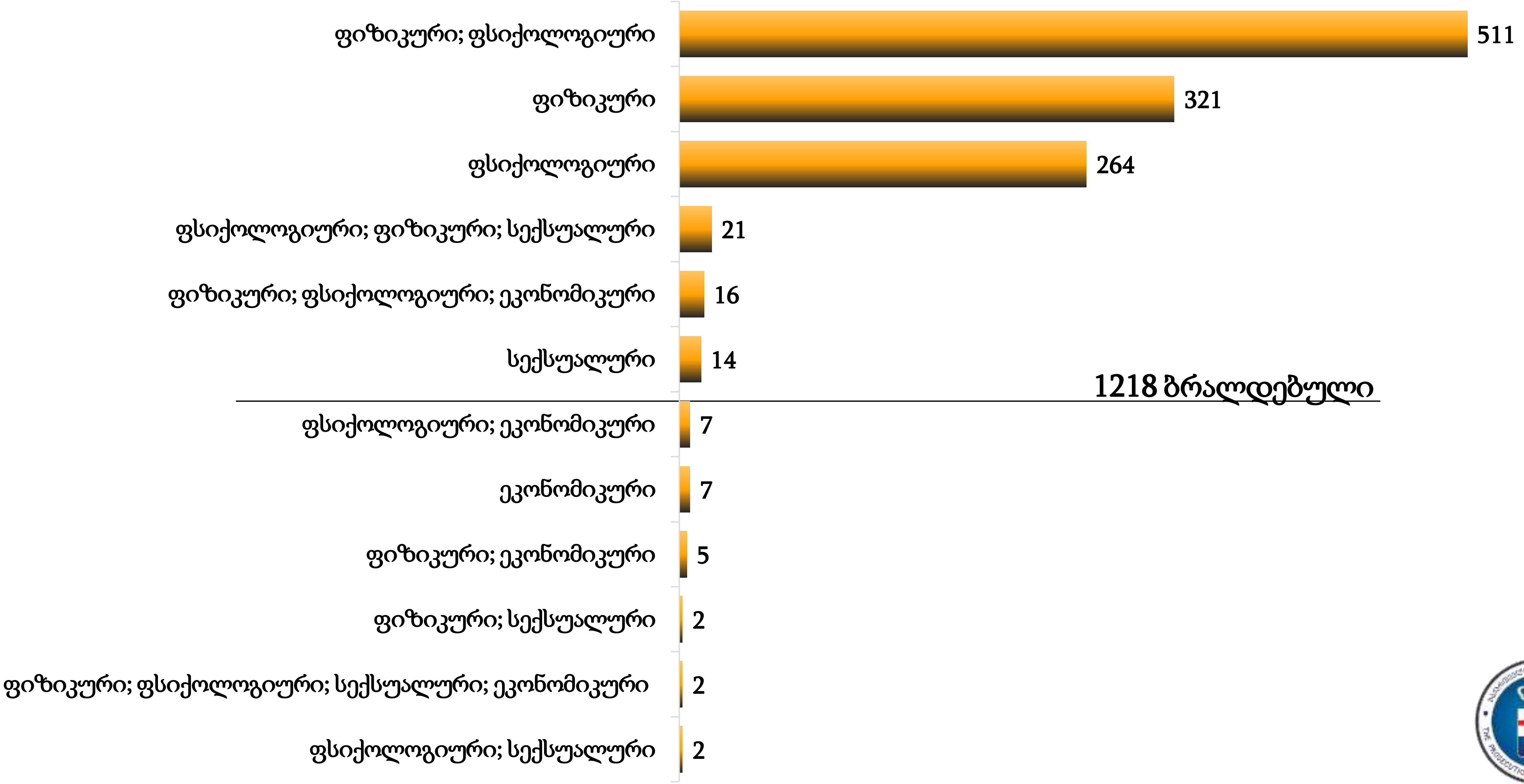

გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სისხლისსამართლებრივი დევნა (სსკ-ის მუხლი)

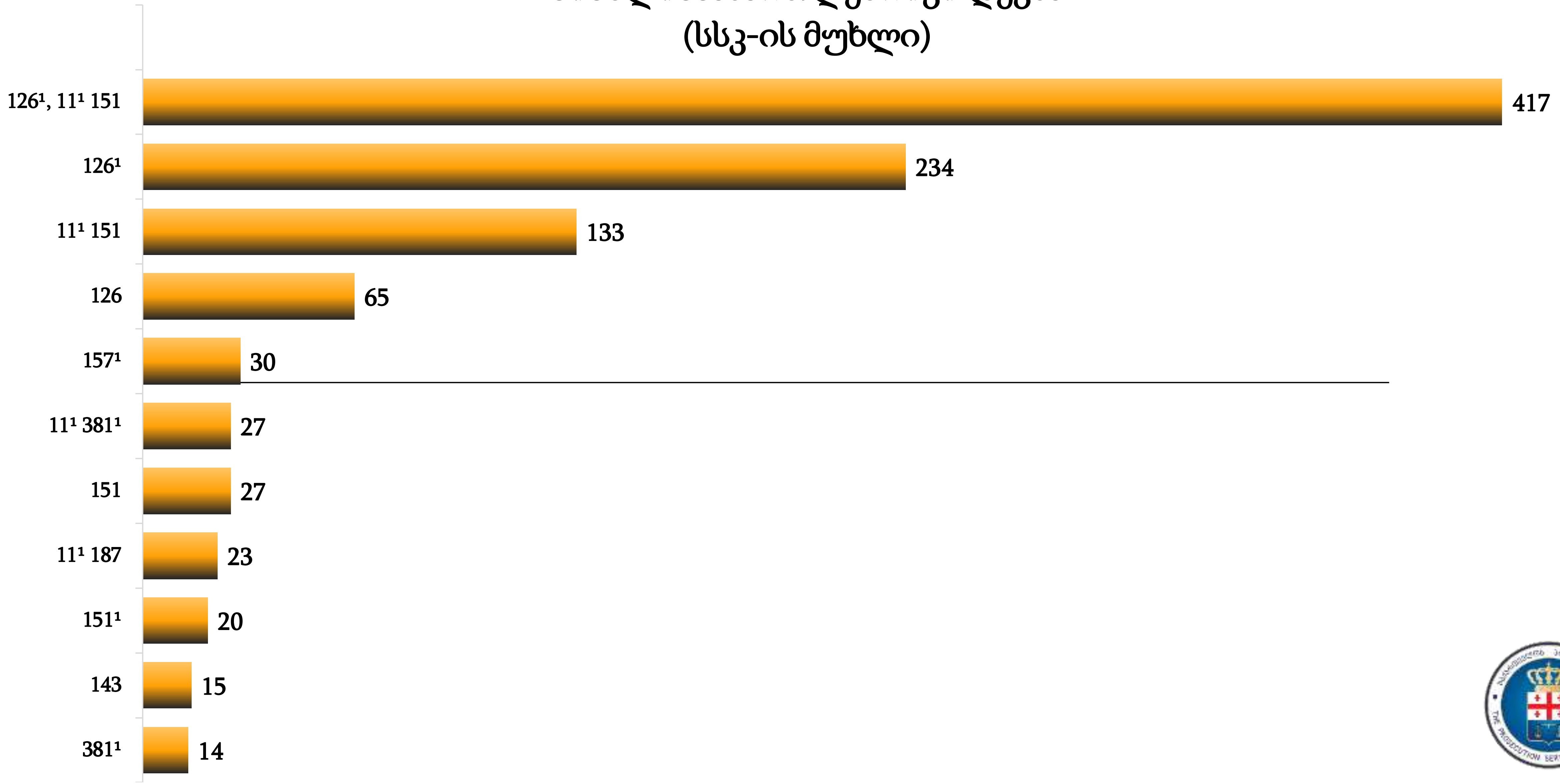

გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სისხლისსამართლებრივი დევნა (სსკ-ის მუხლი)

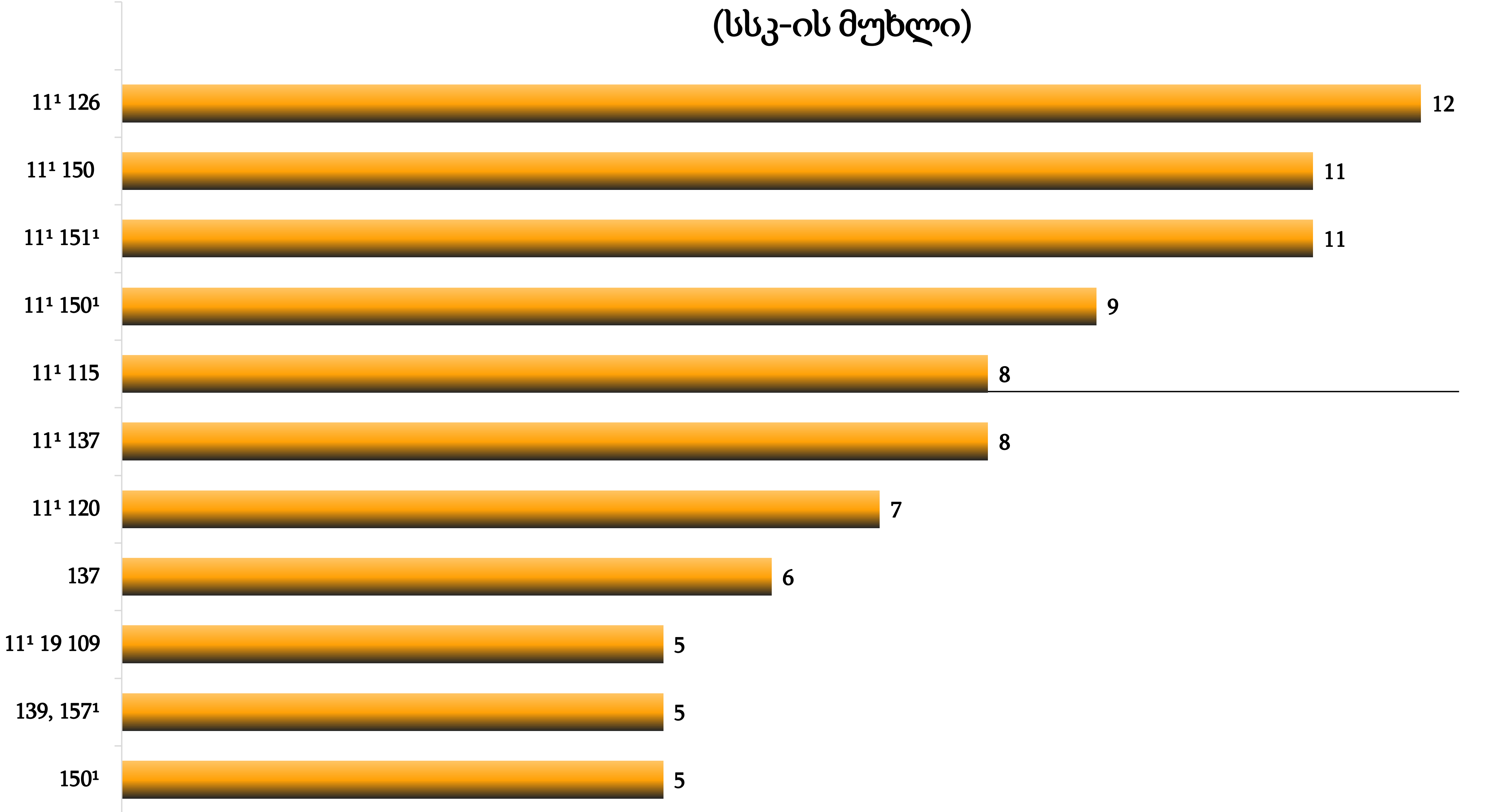

გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სისხლისსამართლებრივი დევნა (სსკ-ის მუხლი)

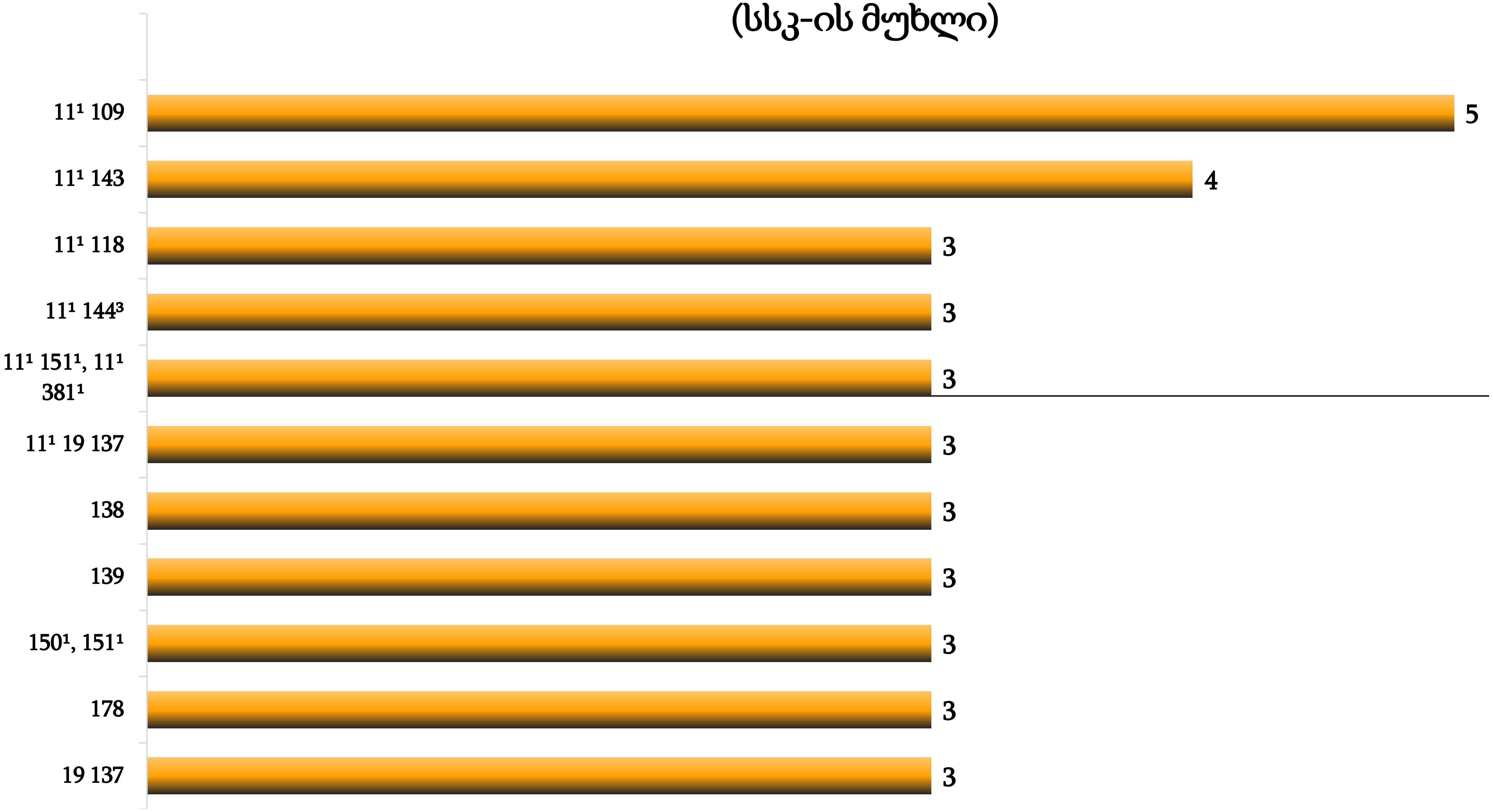

გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სისხლისსამართლებრივი დევნა (სსკ-ის მუხლი)

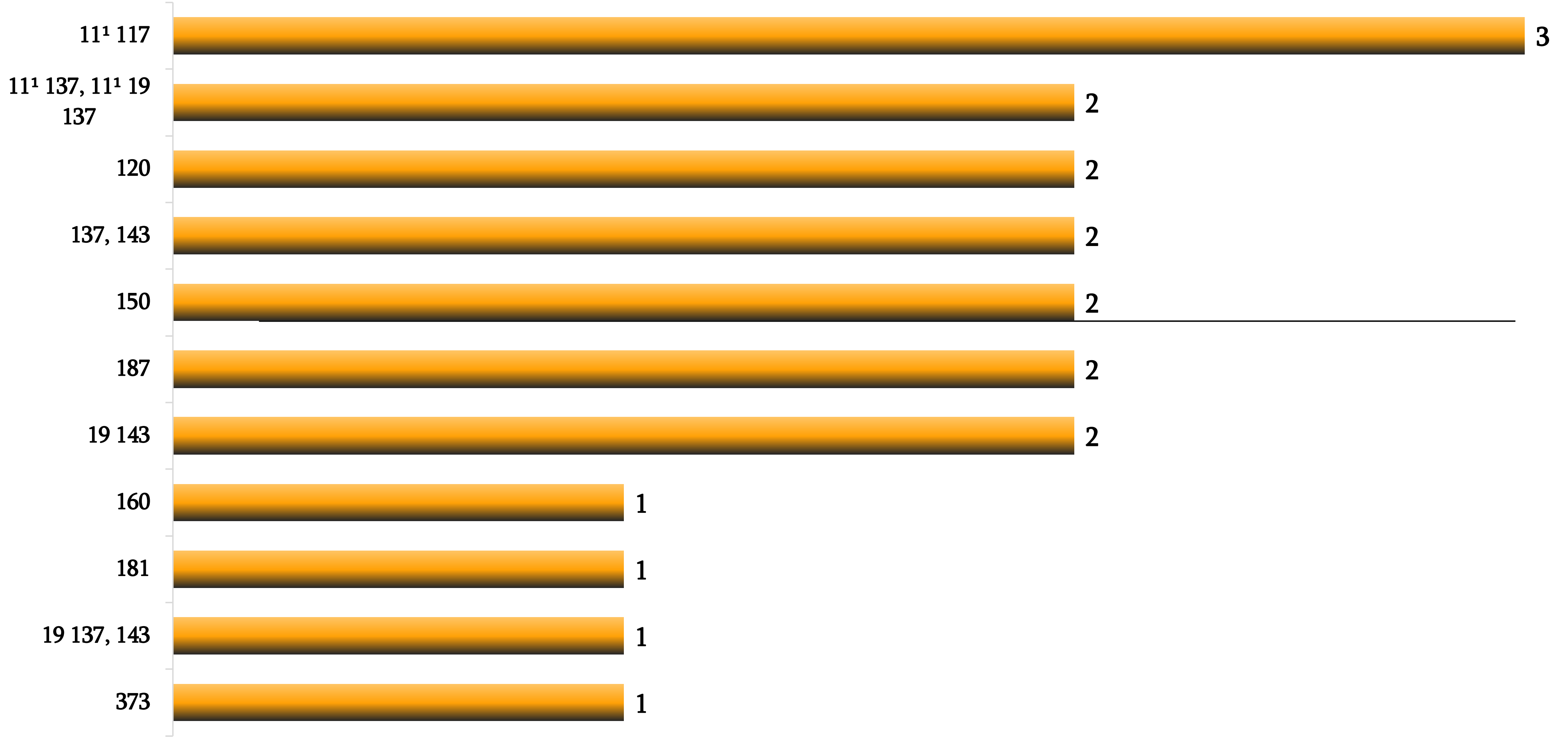

გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სისხლისსამართლებრივი დევნა (სსკ-ის მუხლი)

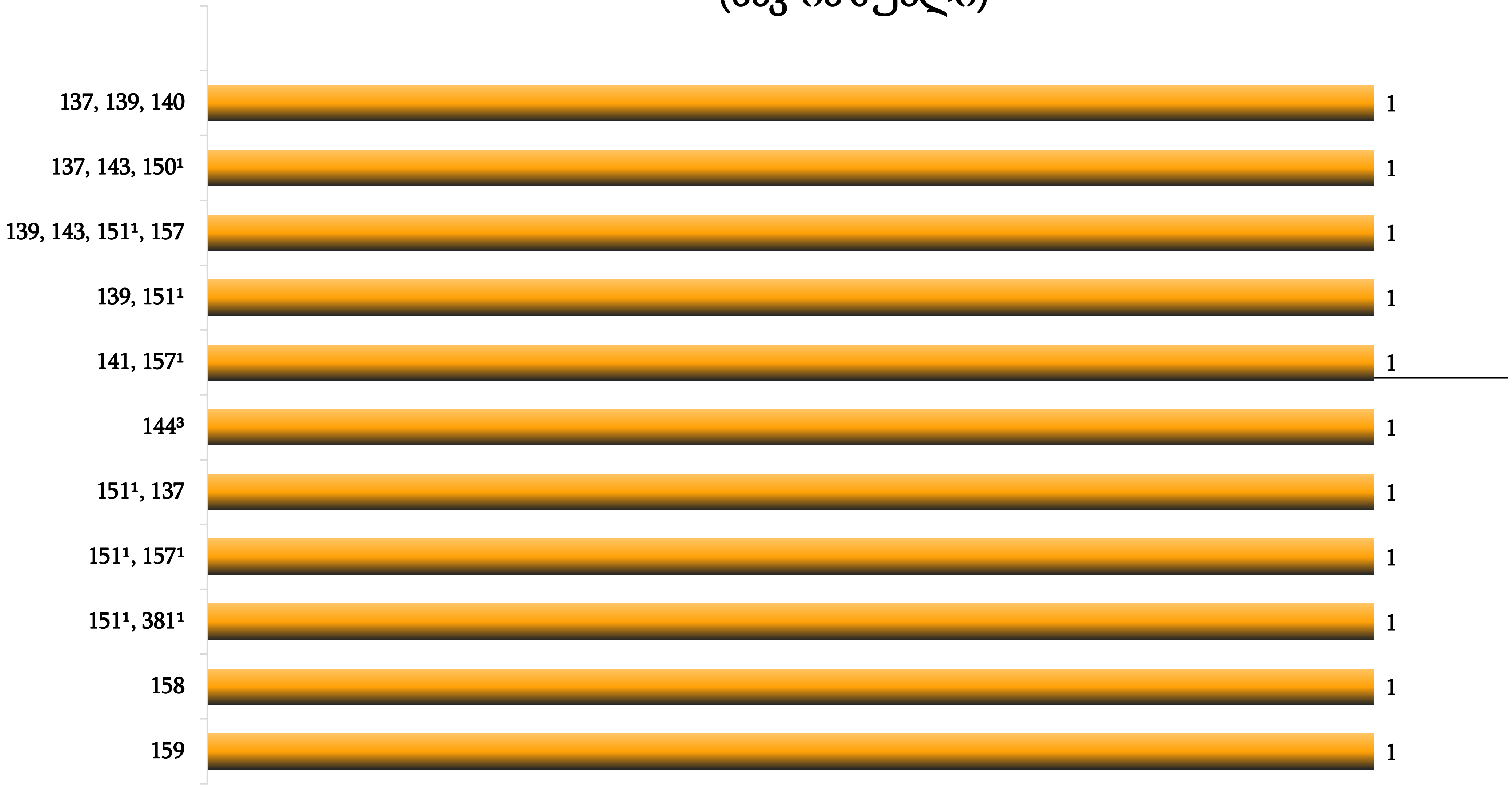

გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სისხლისსამართლებრივი დევნა (სსკ-ის მუხლი)

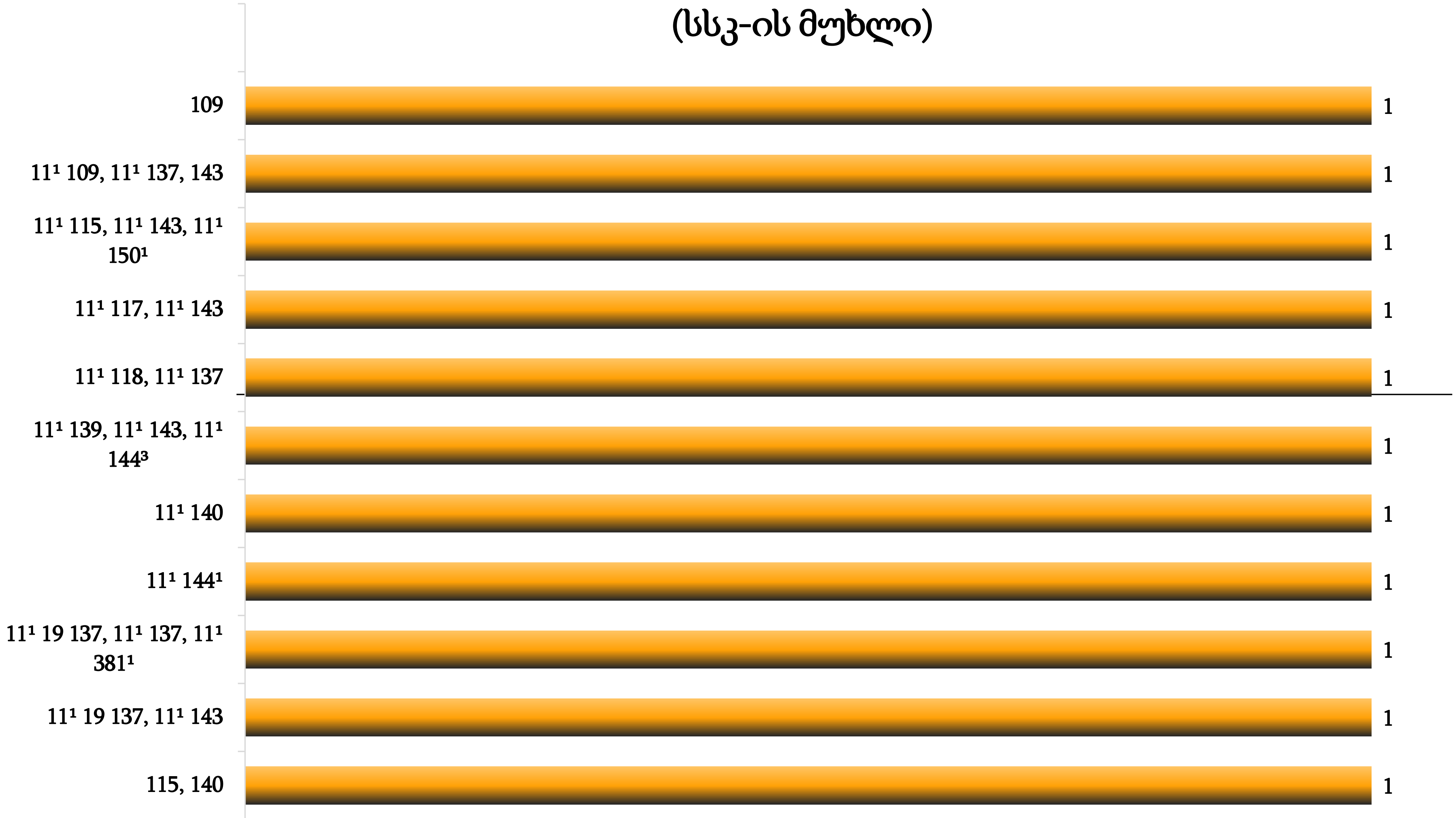

სისხლისსამართლებრივი დევნა - ინტერსექციული დისკრიმინაცია

7 ბრალდებული

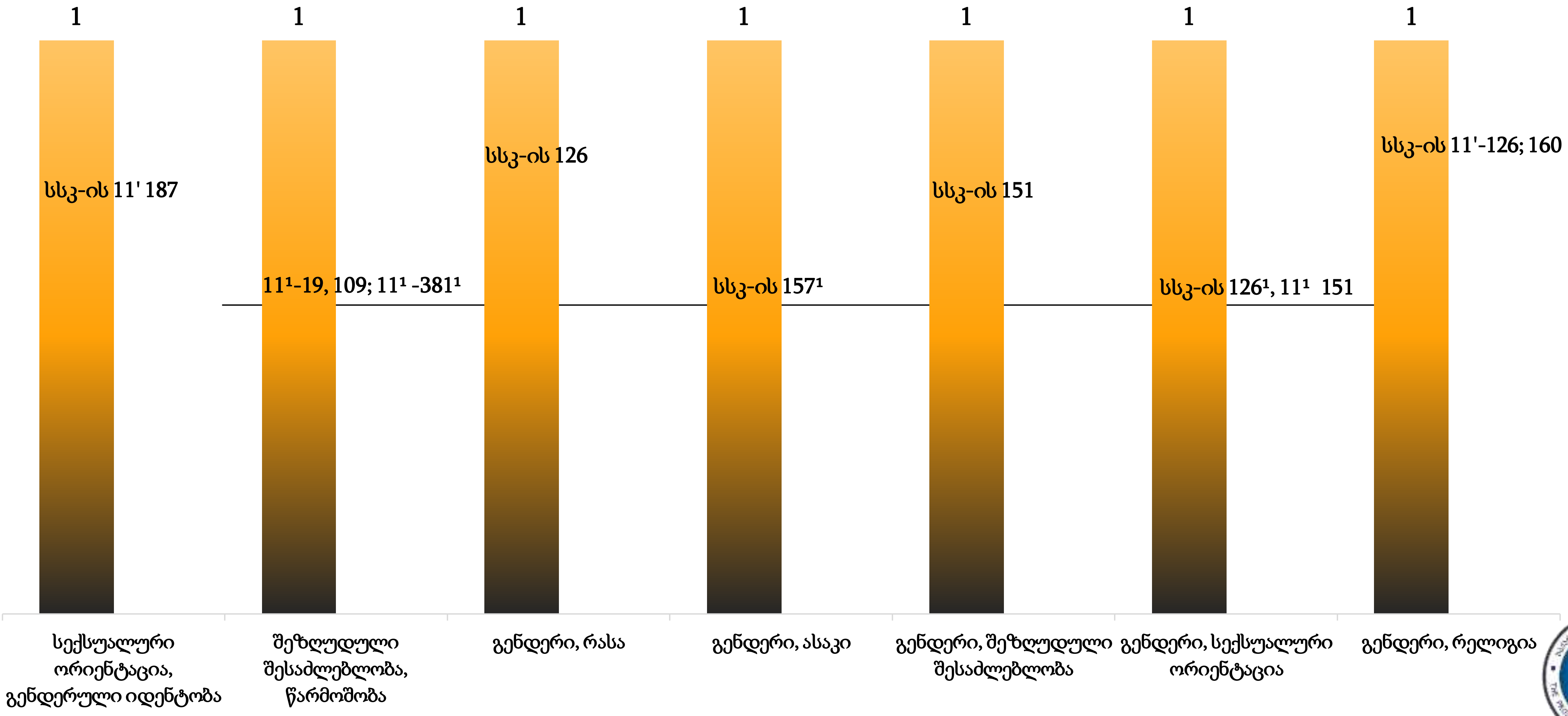

სქესის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სისხლისსამართლებრივი დევნა
1 პირი

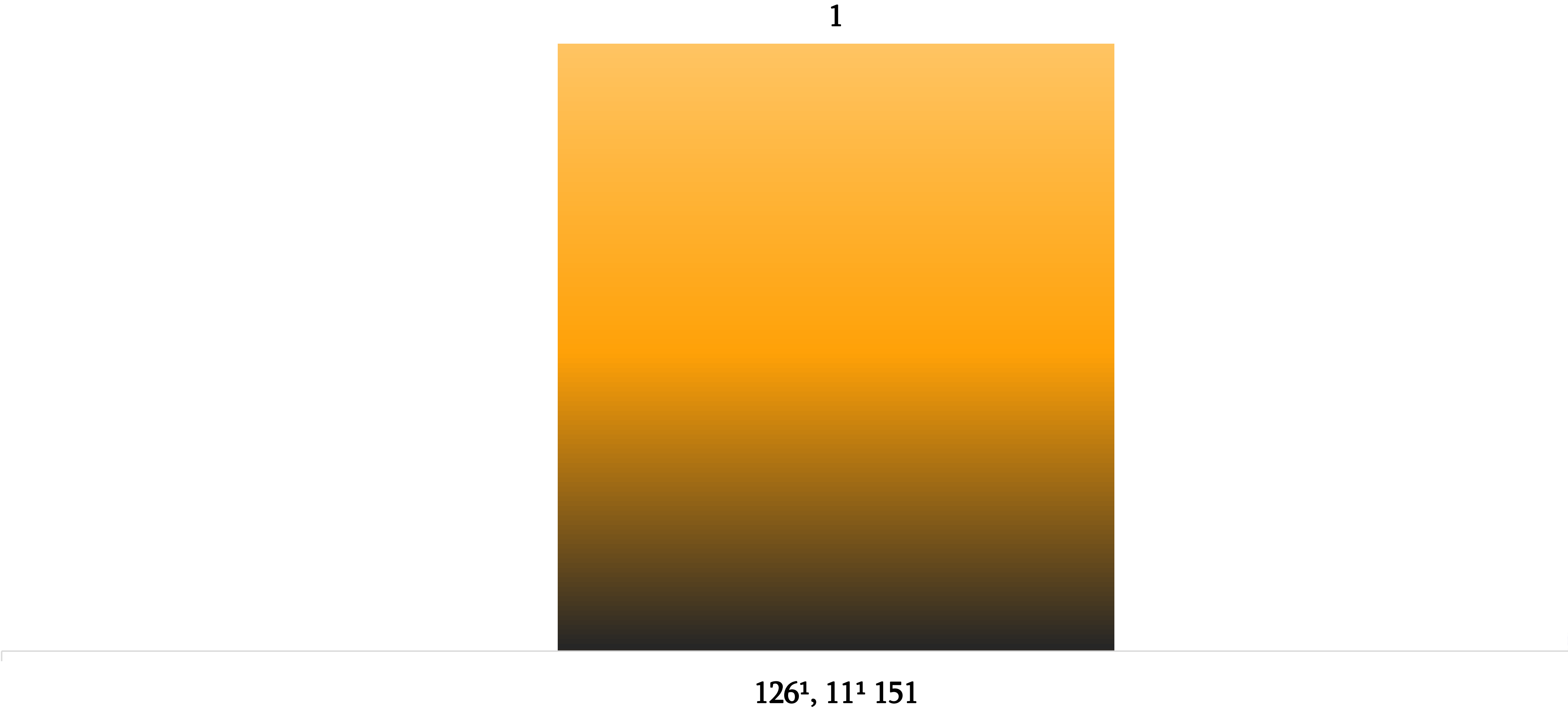

ასაკის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სისხლისსამართლებრივი დევნა
3 პირი

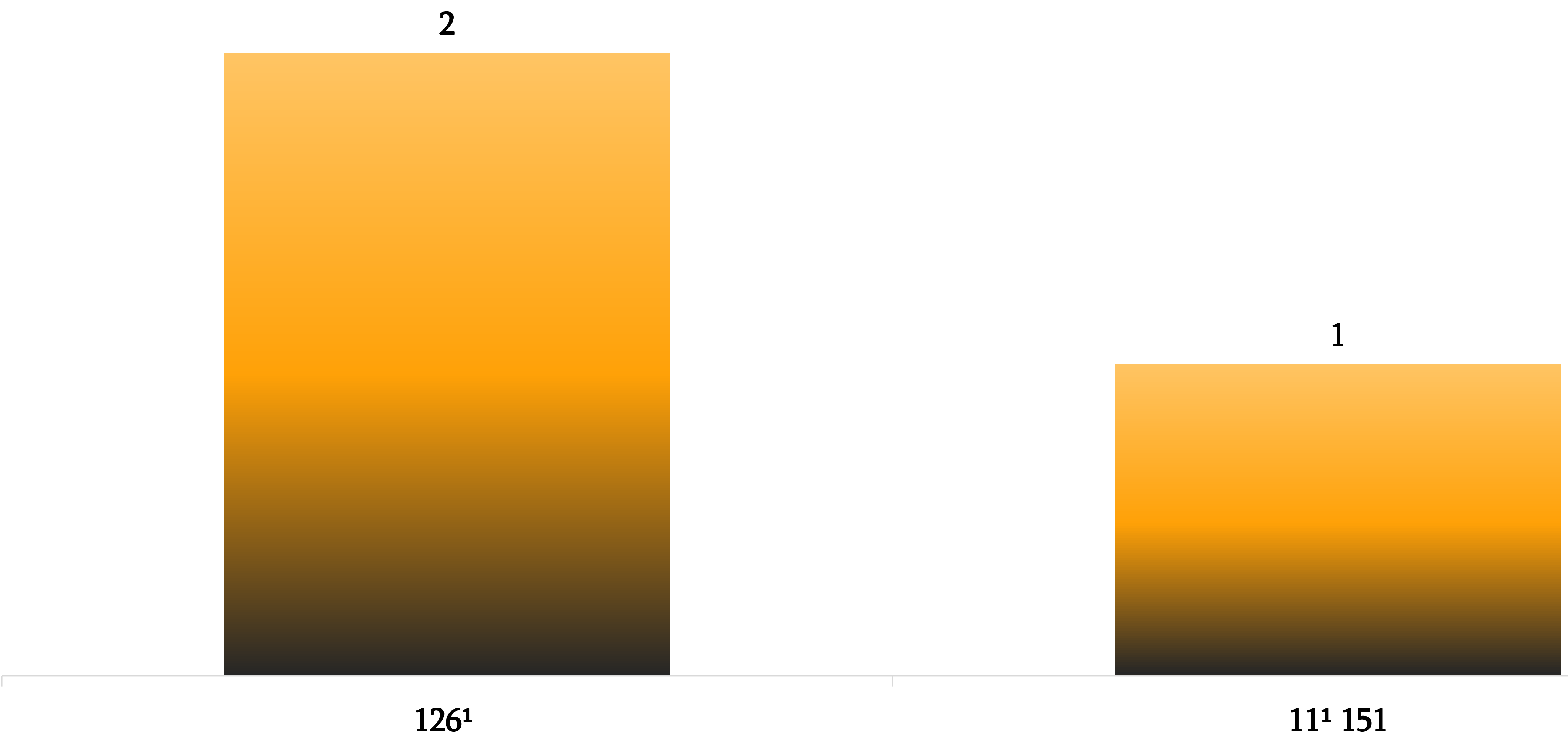

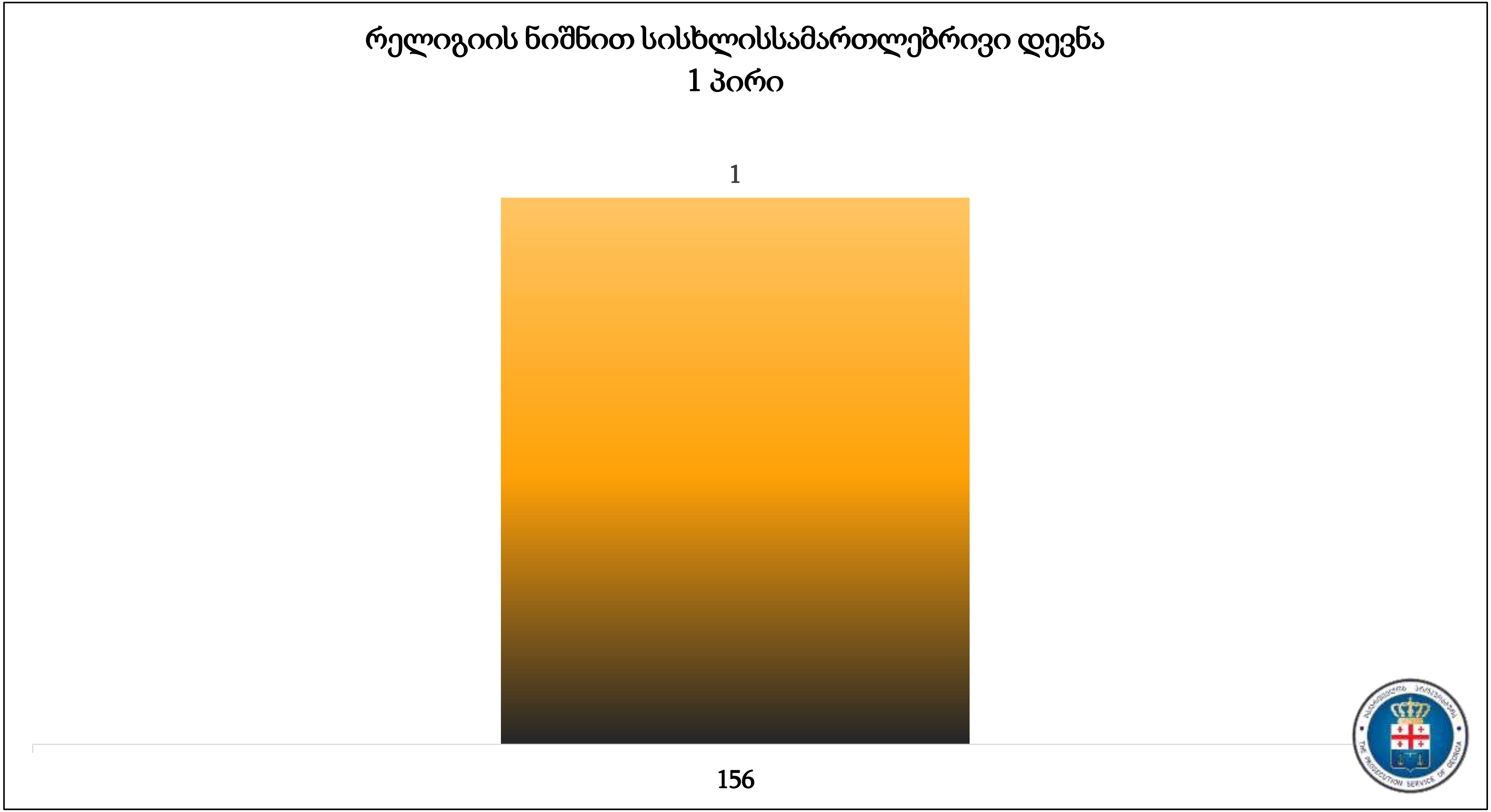

რელიგიის ნიშნით სისხლისსამართლებრივი დევნა
1 პირი
1
156

სექსუალური ორიენტაციის ნიშნით სისხლისსამართლებრივი დევნა
7 პირი

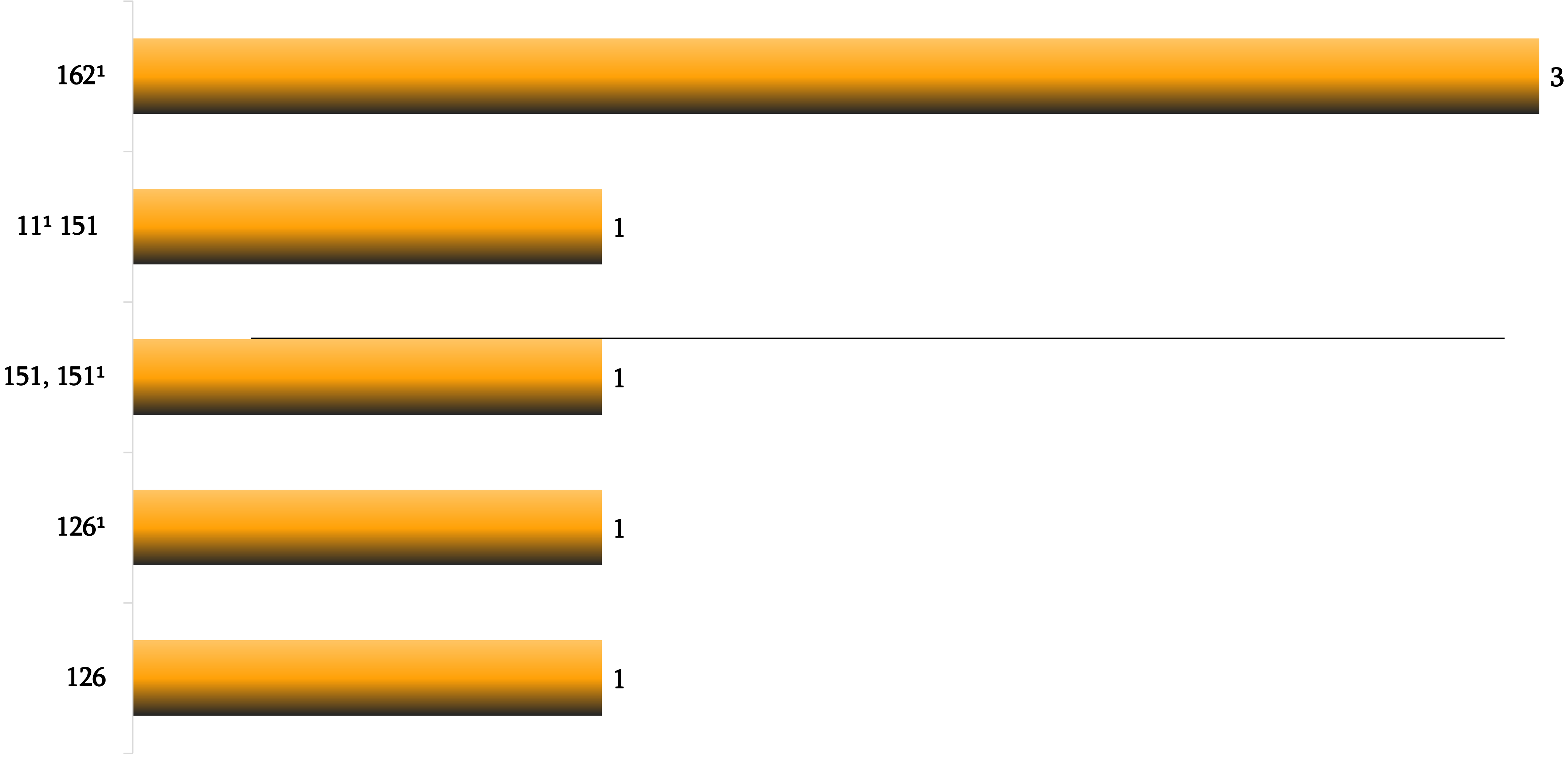

გენდერული იდენტობის ნიშნით სისხლისსამართლებრივი დევნა 13 პირი

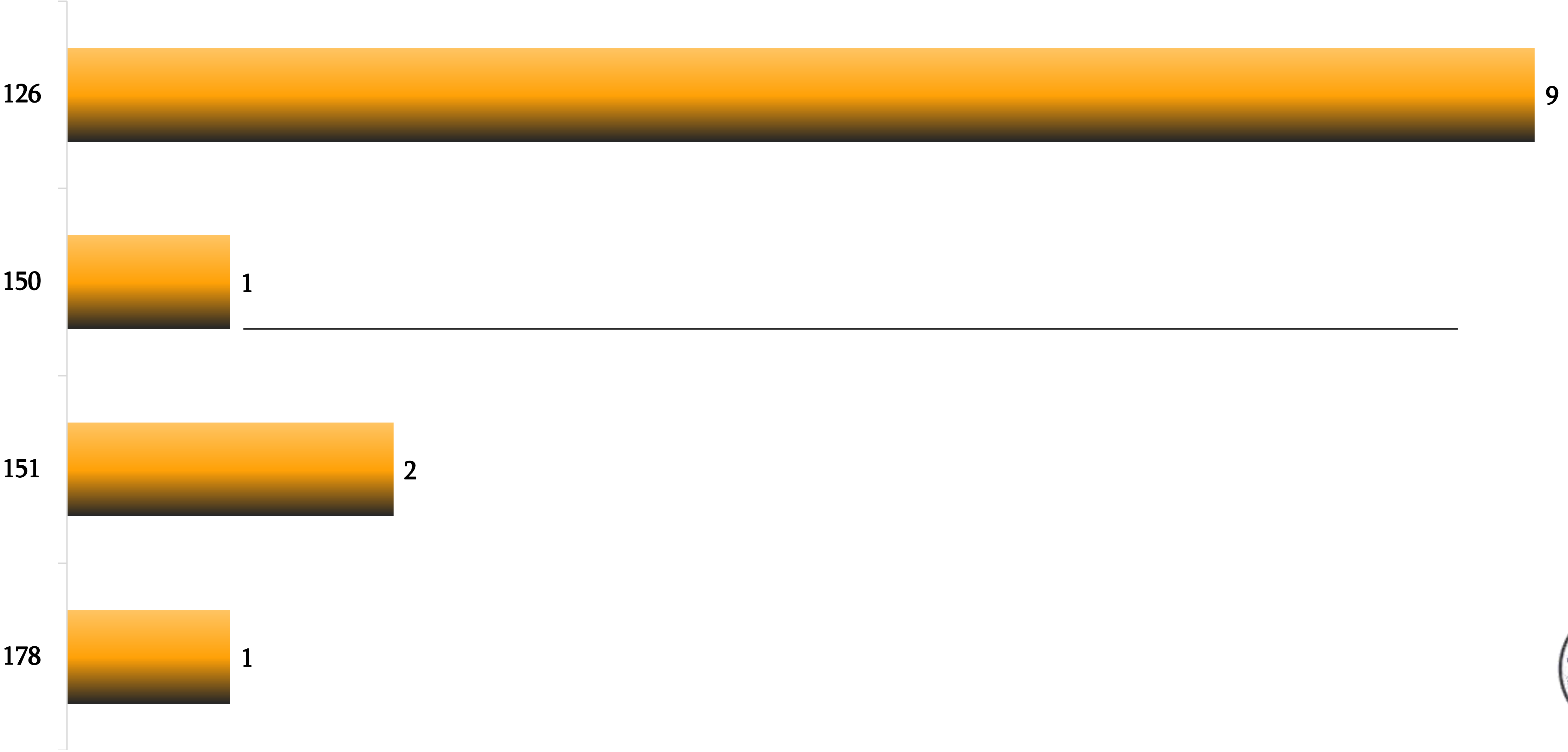

რასის ნიშნით
სისხლისსამართლებრივი დევნა
10 პირი

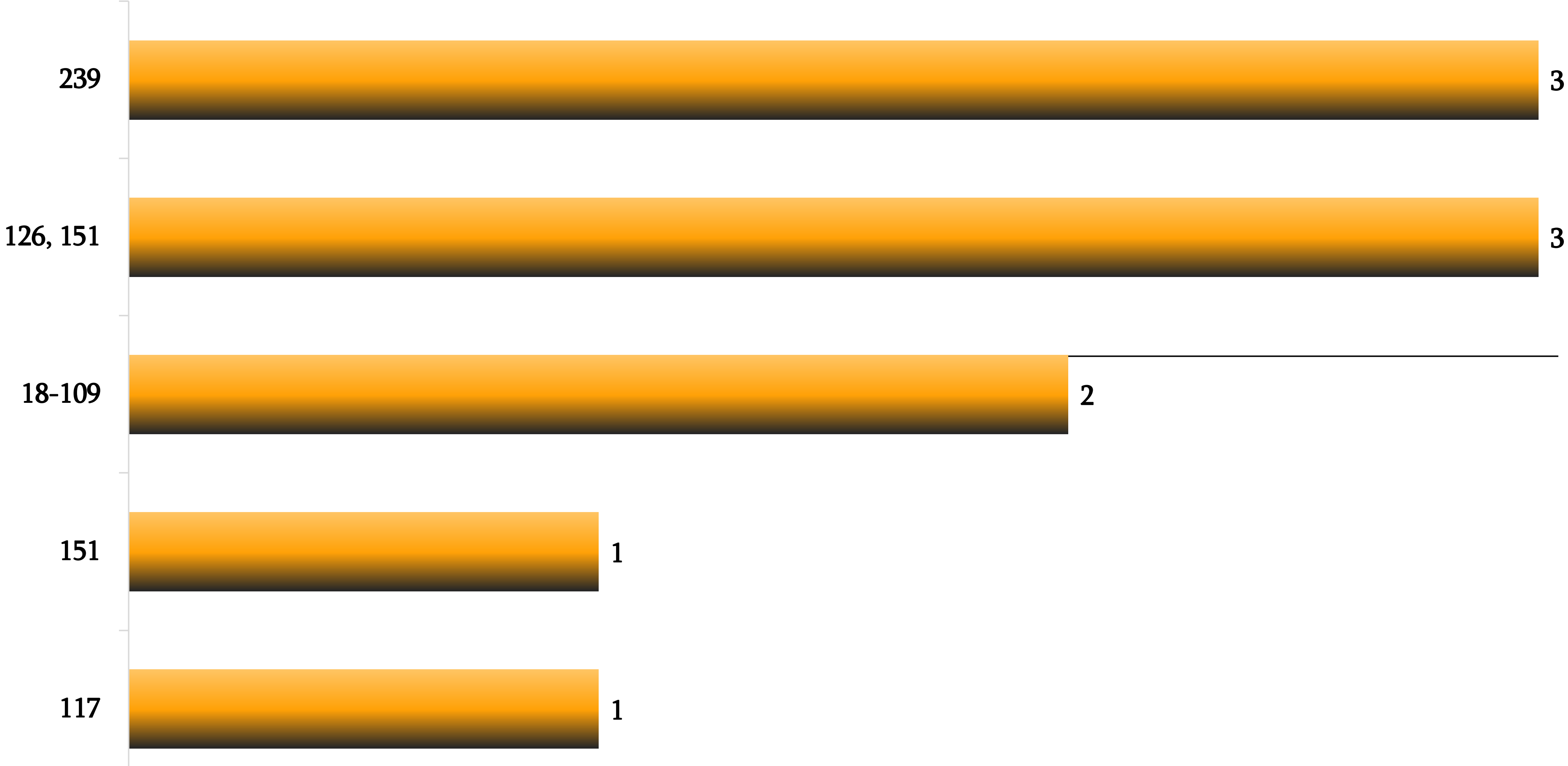

* რასა, კანის ფერი, ენა, მოქალაქეობა,ეროვნული და ეთნიკური კუთვნილება.

რასის ნიშნით
სისხლისსამართლებრივი დევნა
10 პირი

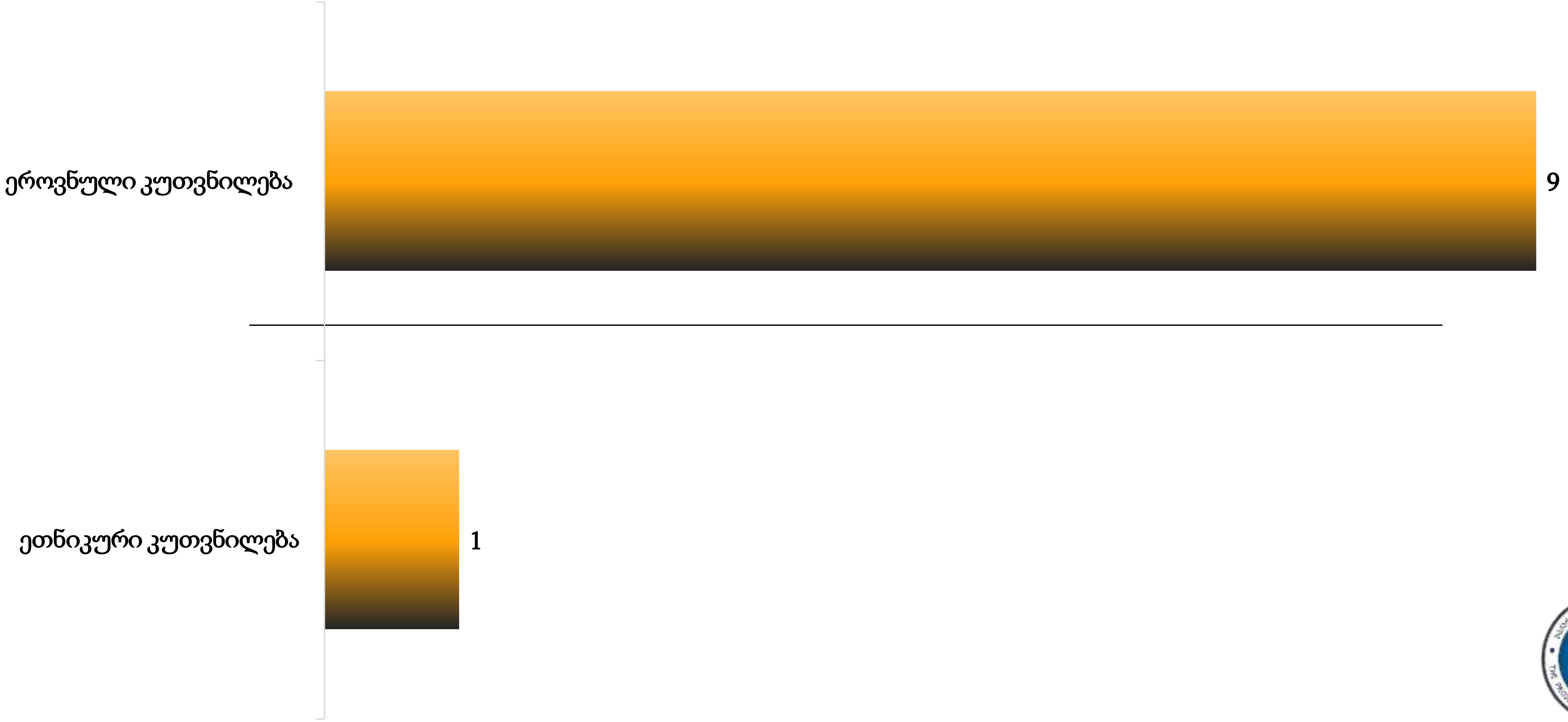

შშმ ნიშნით
სისხლისსამართლებრივი დევნა
8 პირი

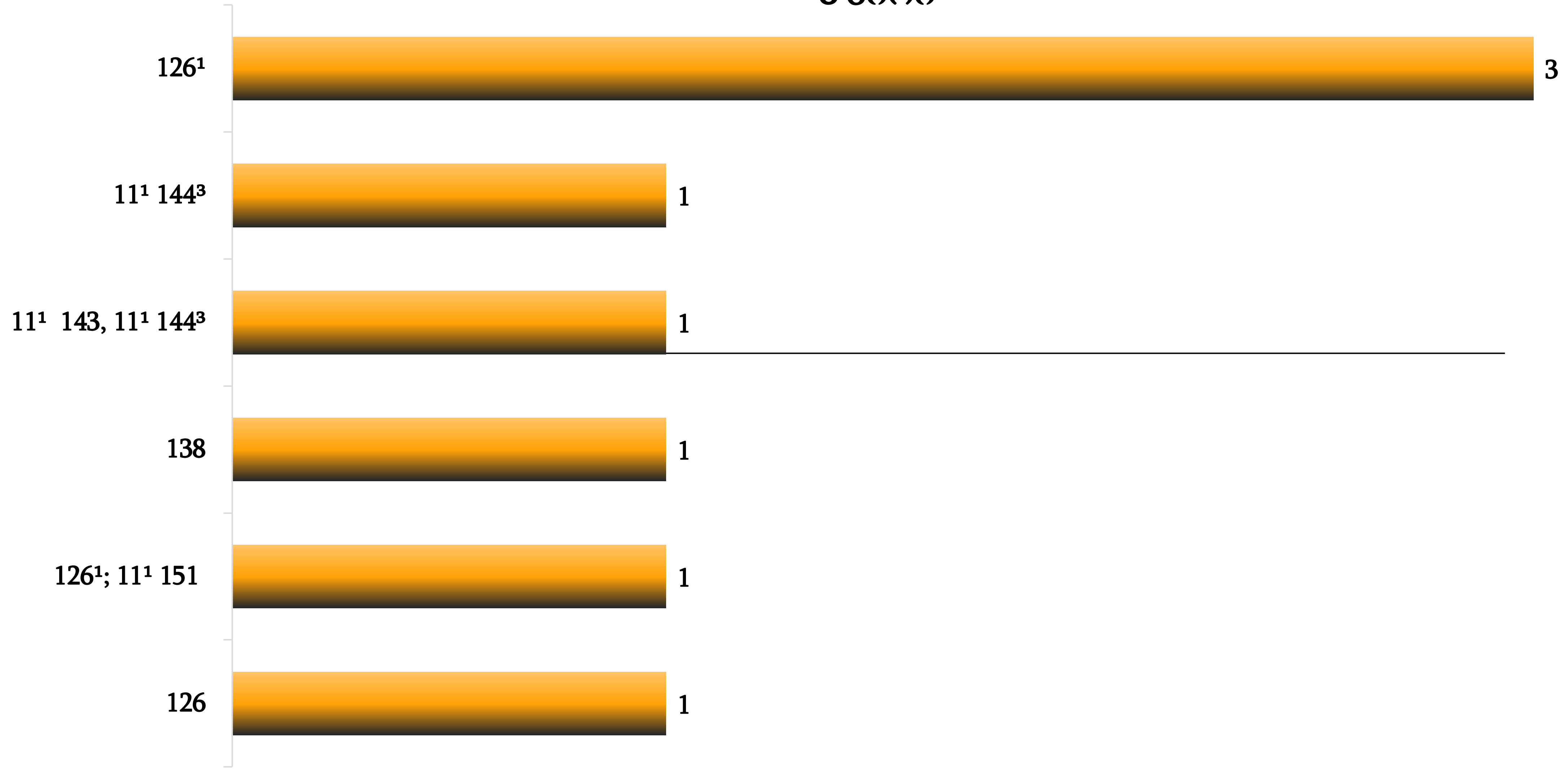

პოლიტიკური ან სხვა შეხედულების ნიშნით სისხლისსამართლებრივი დევნა
3 პირი

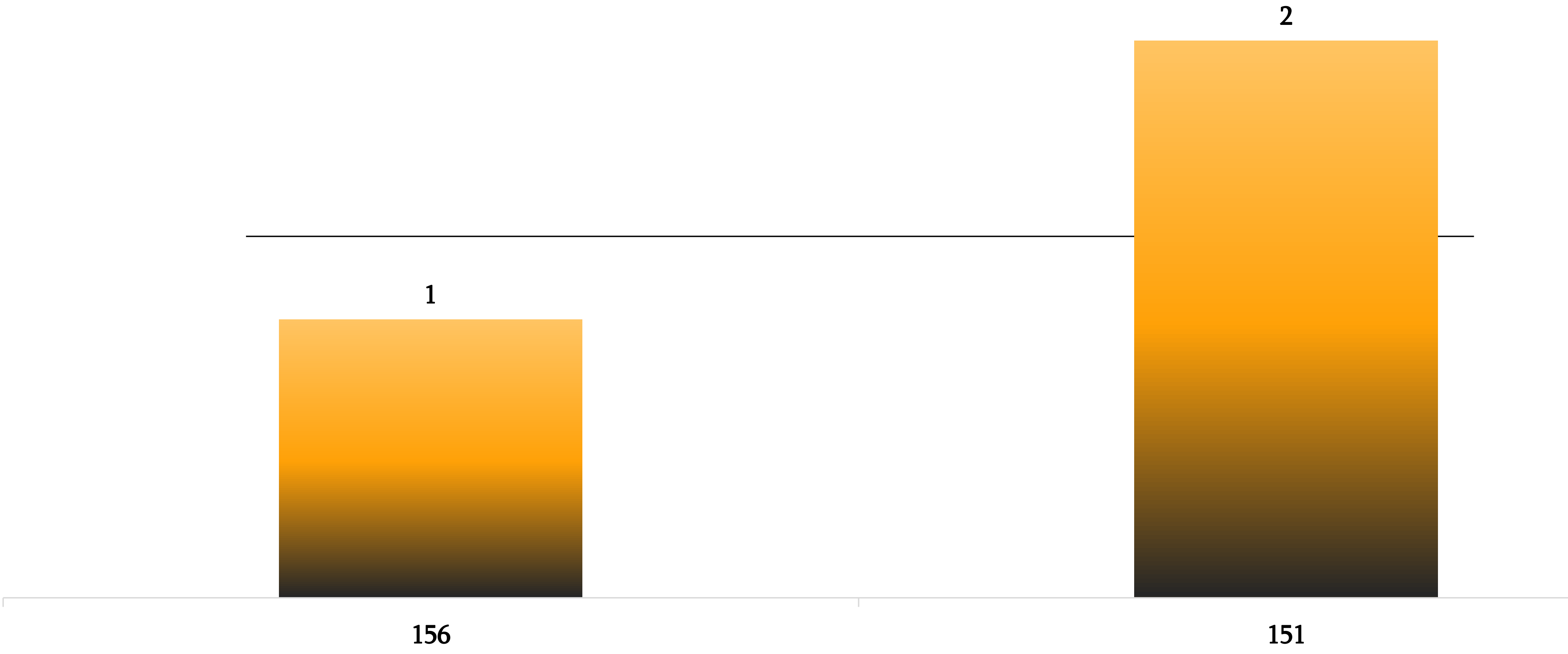

დისკრიმინაციის სხვა ნიშნით სისხლისსამართლებრივი დევნა
1 პირი

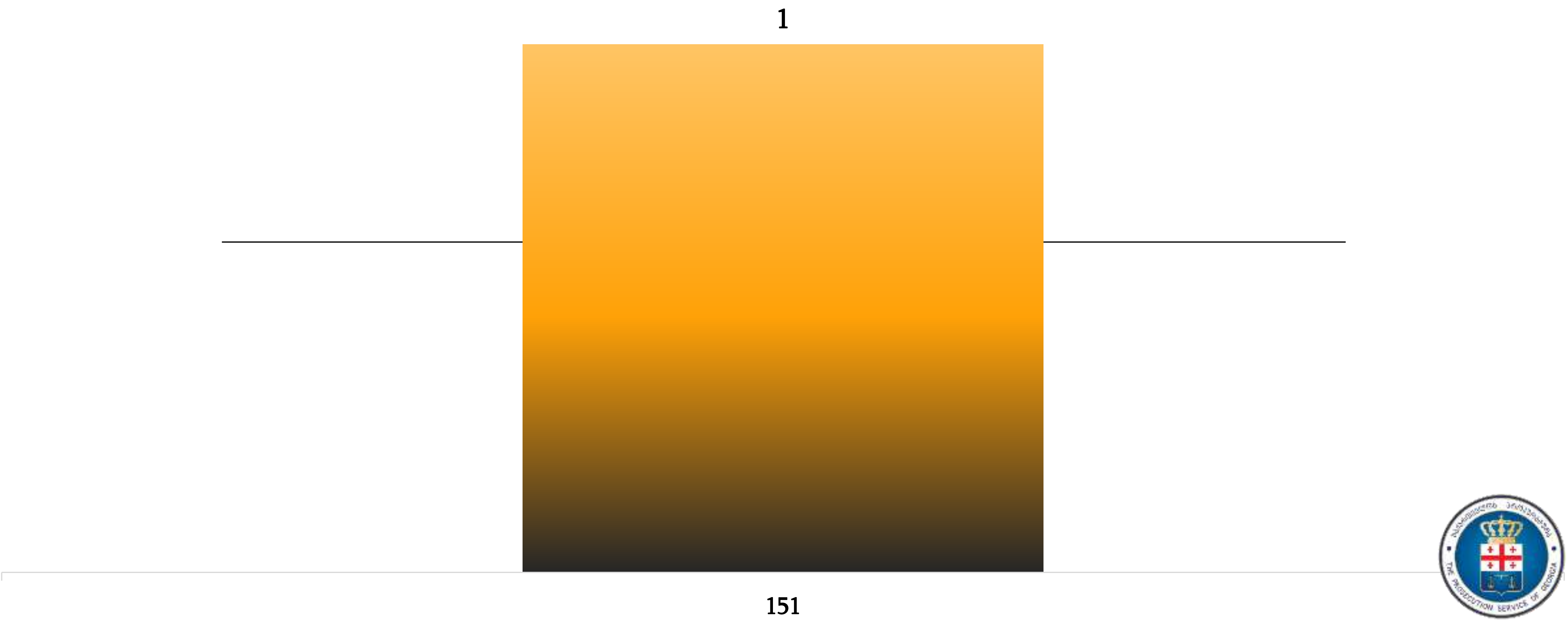

სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის ნიშნებით სისხლისსამართლებრივი დევნა

1 პირი

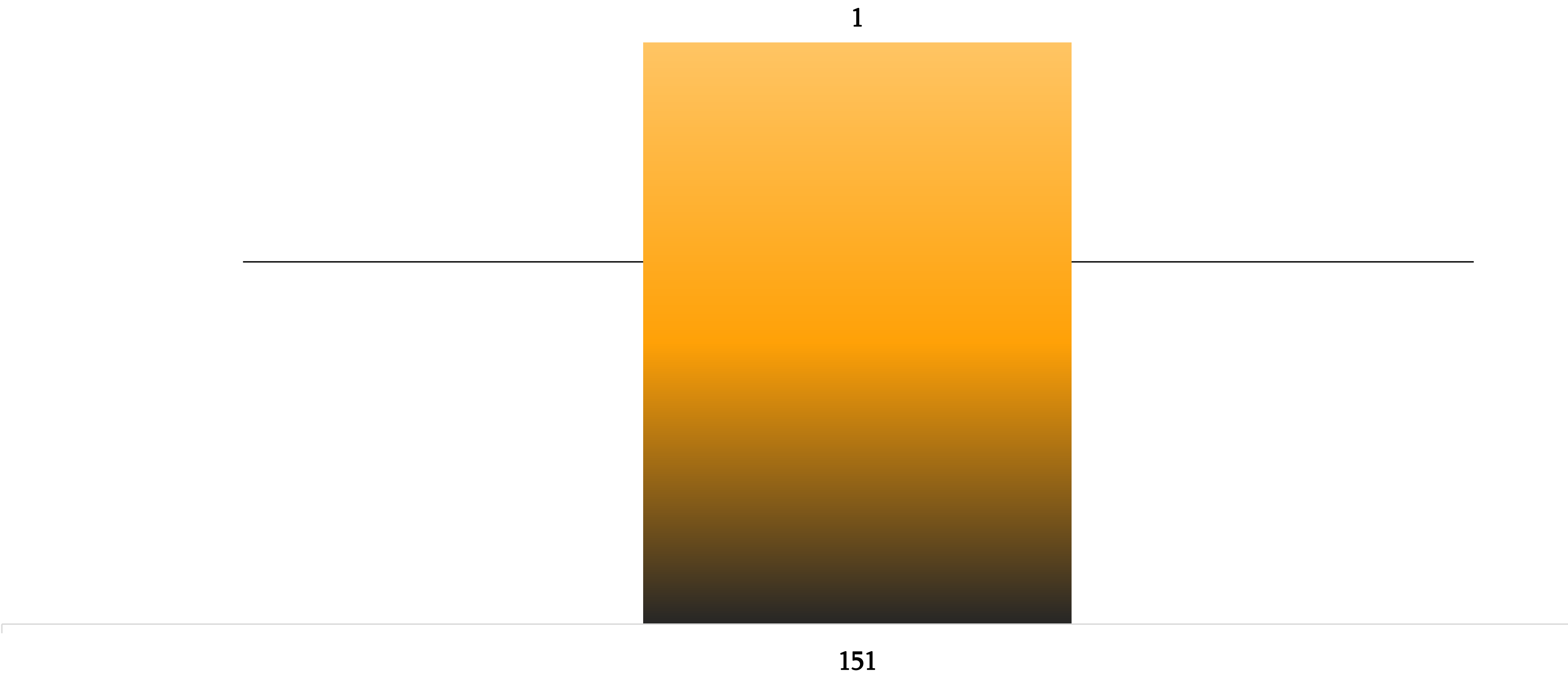

შეზღუდული შესაძლებლობისა და წარმოშობის ნიშნებით სისხლისსამართლებრივი დევნა
1 პირი

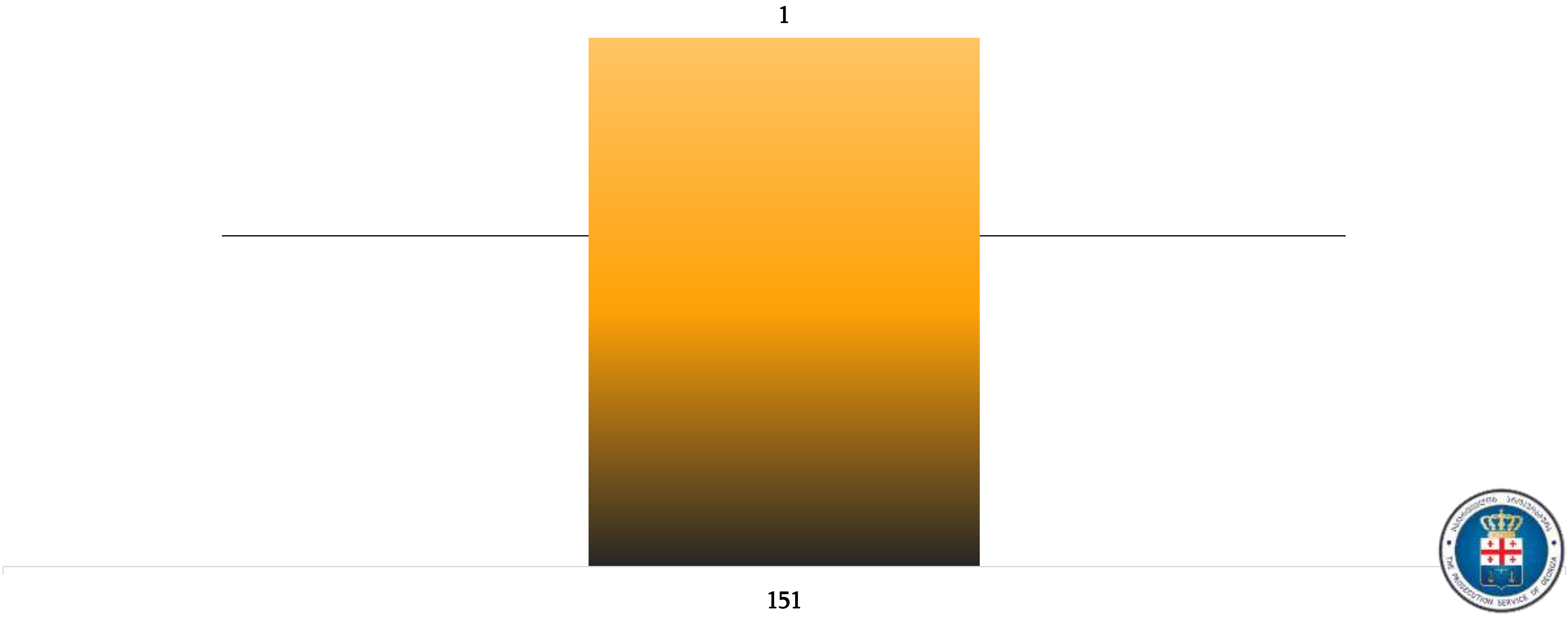

გენდერისა და რელიგიის ნიშნებით სისხლისსამართლებრივი დევნა
1 პირი

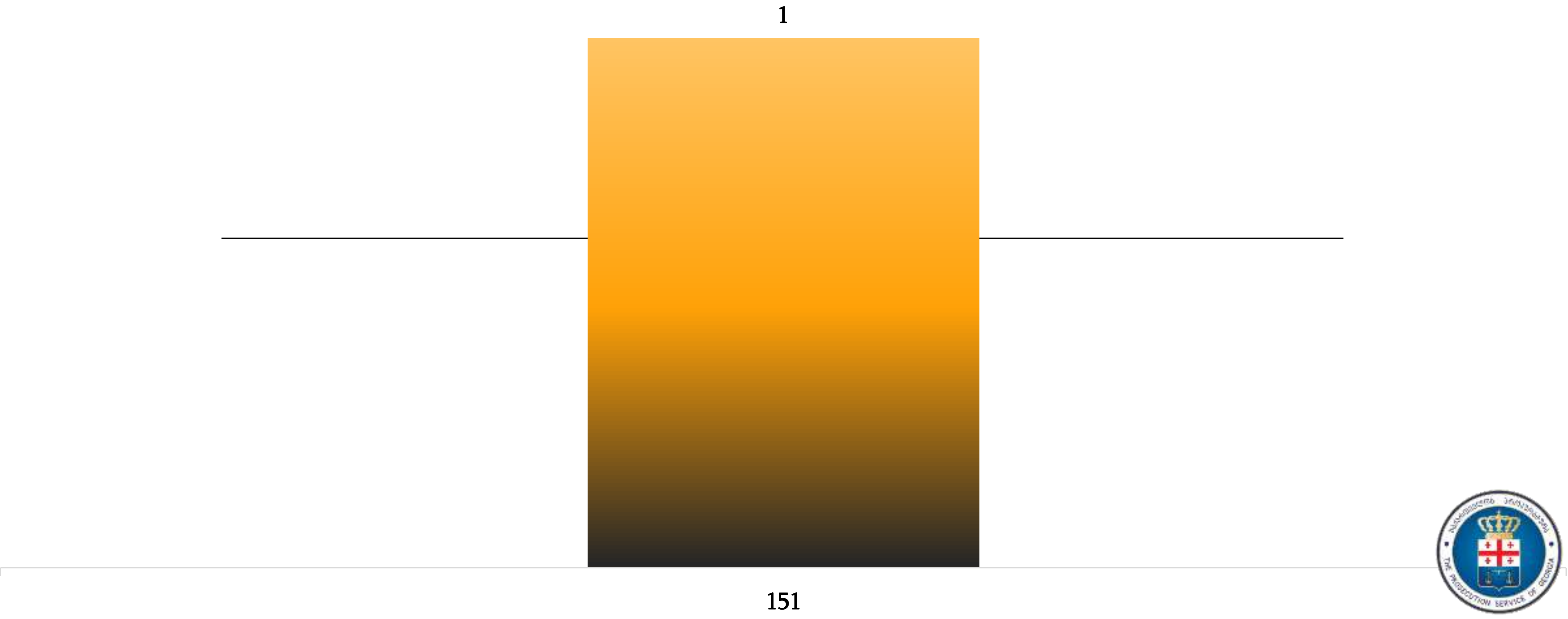

გენდერისა და რასის ნიშნებით
სისხლისსამართლებრივი დევნა
1 პირი

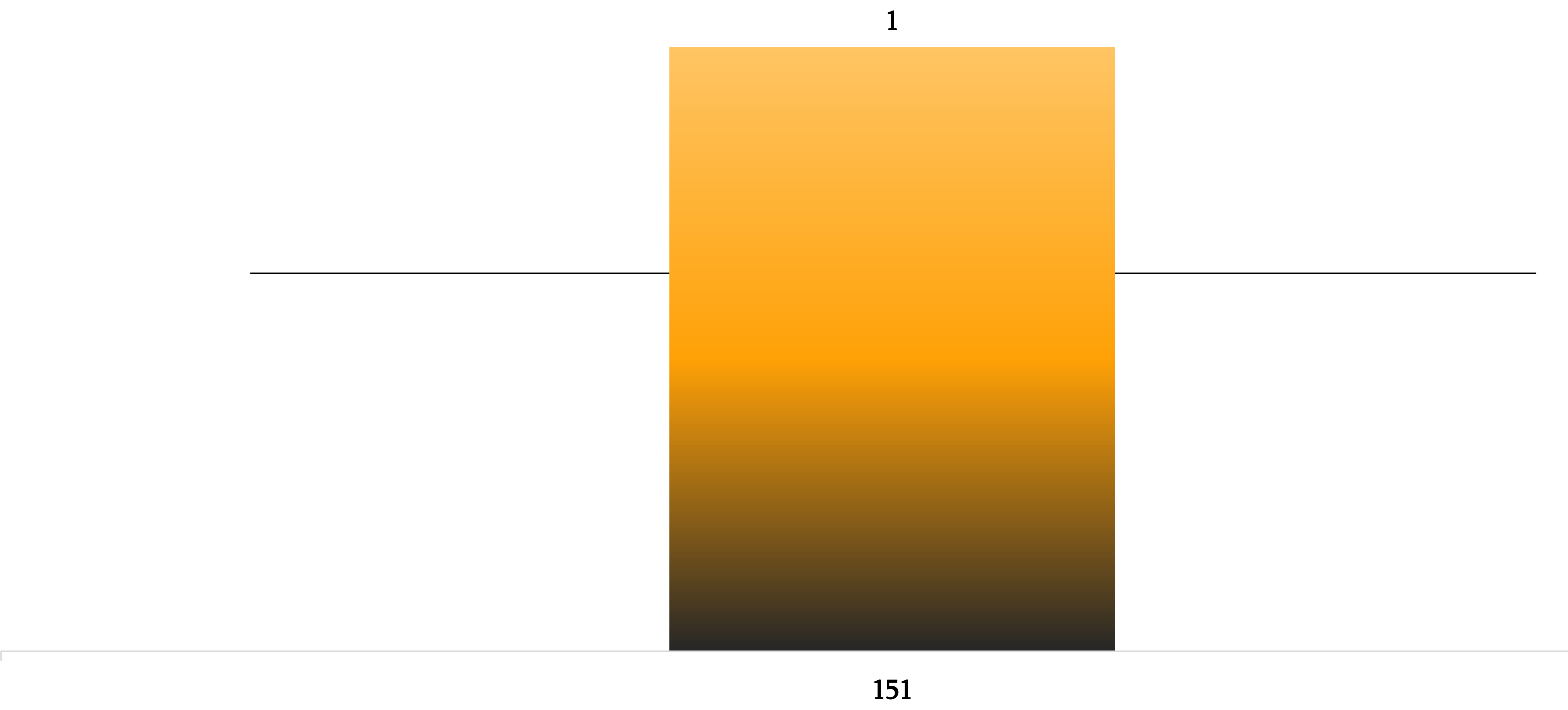

გენდერისა და ასაკის ნიშნებით სისხლისსამართლებრივი დევნა 1 პირი

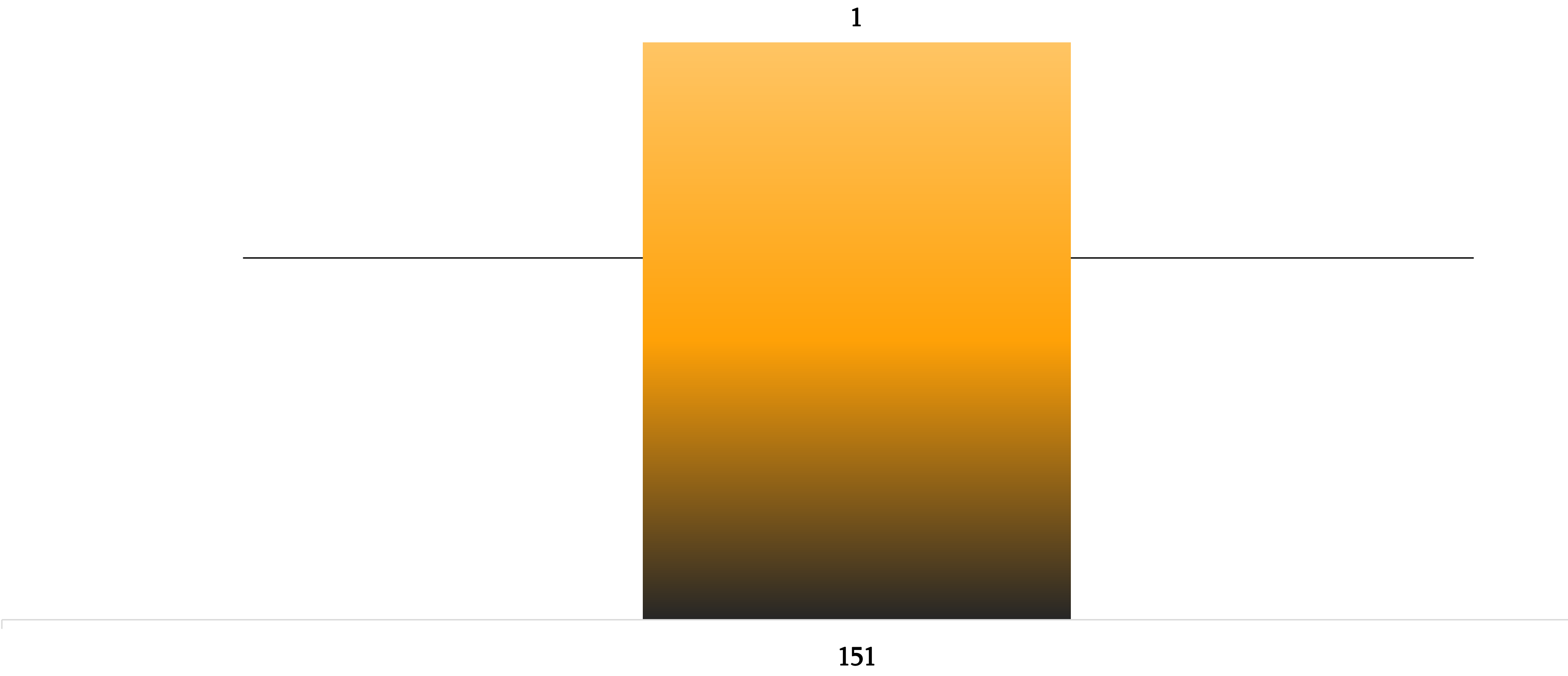

გენდერისა და სექსუალური ორიენტაციის ნიშნებით სისხლისსამართლებრივი დევნა
1 პირი

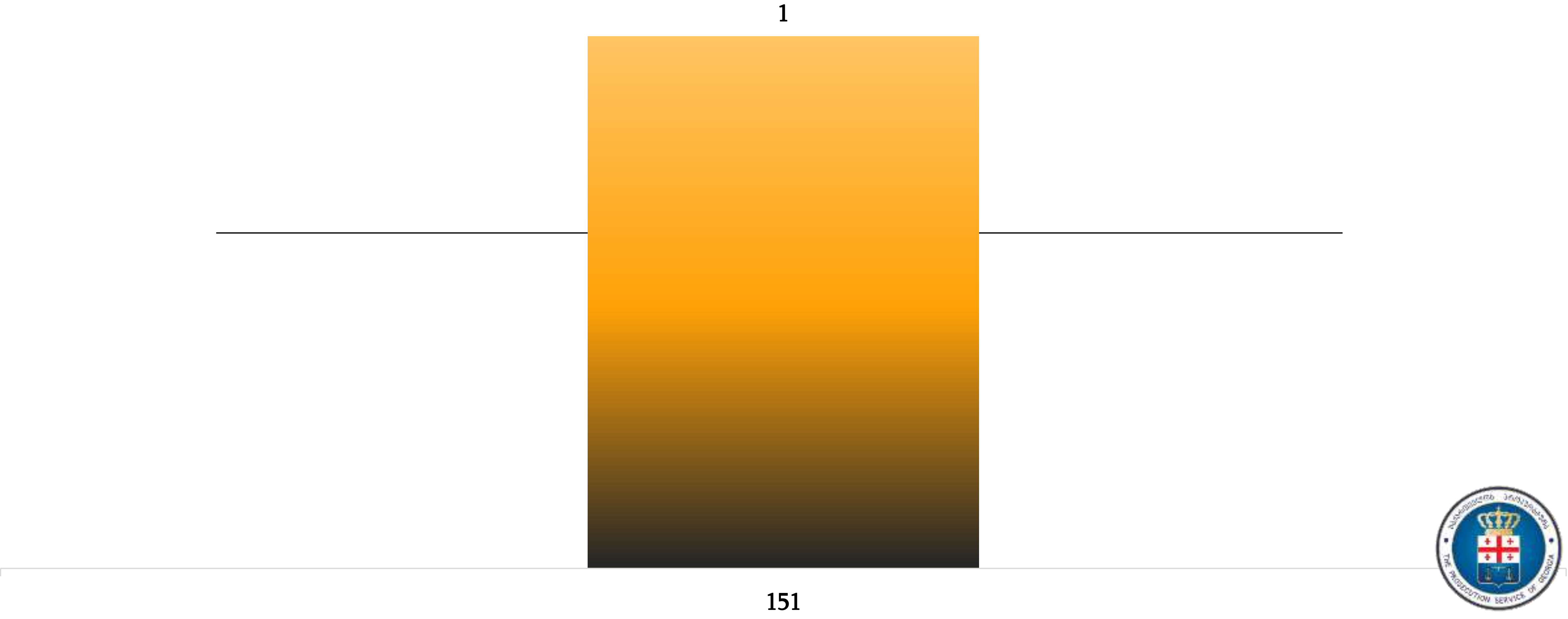

გენდერისა და შეზღუდული შესაძლებლობის ნიშნებით სისხლისსამართლებრივი დევნა
1 პირი

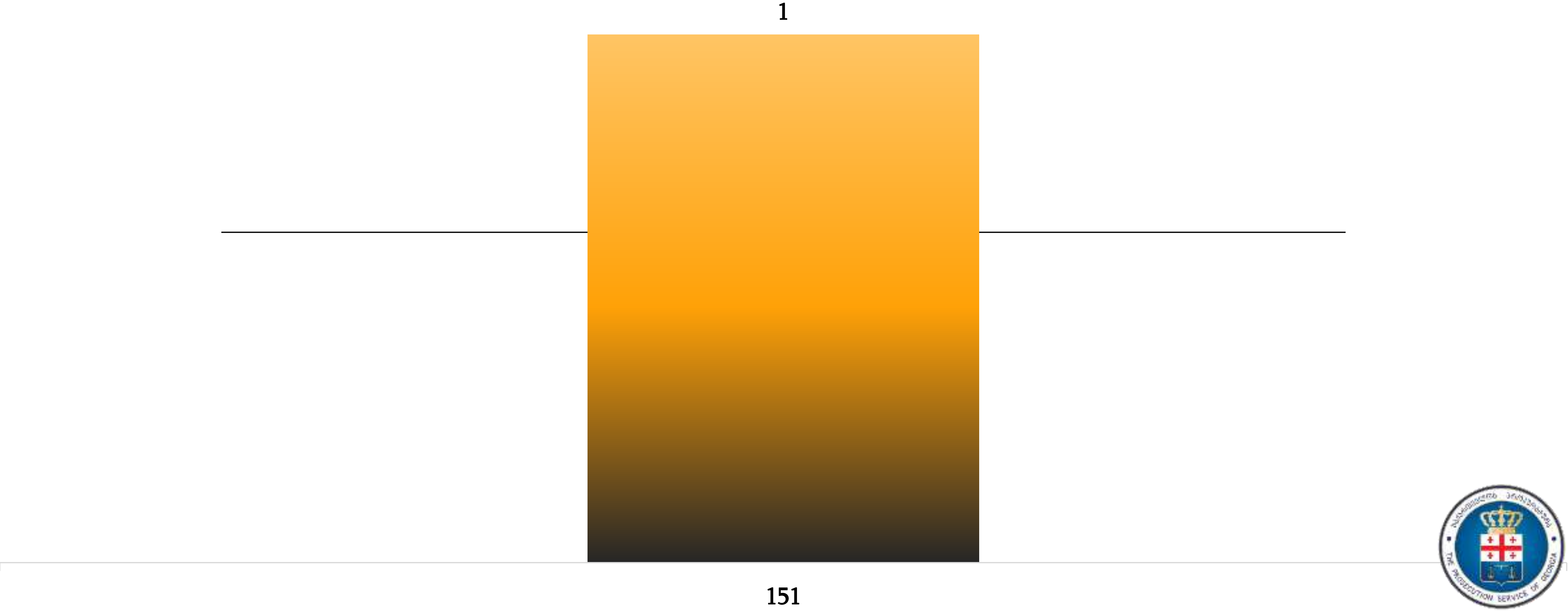

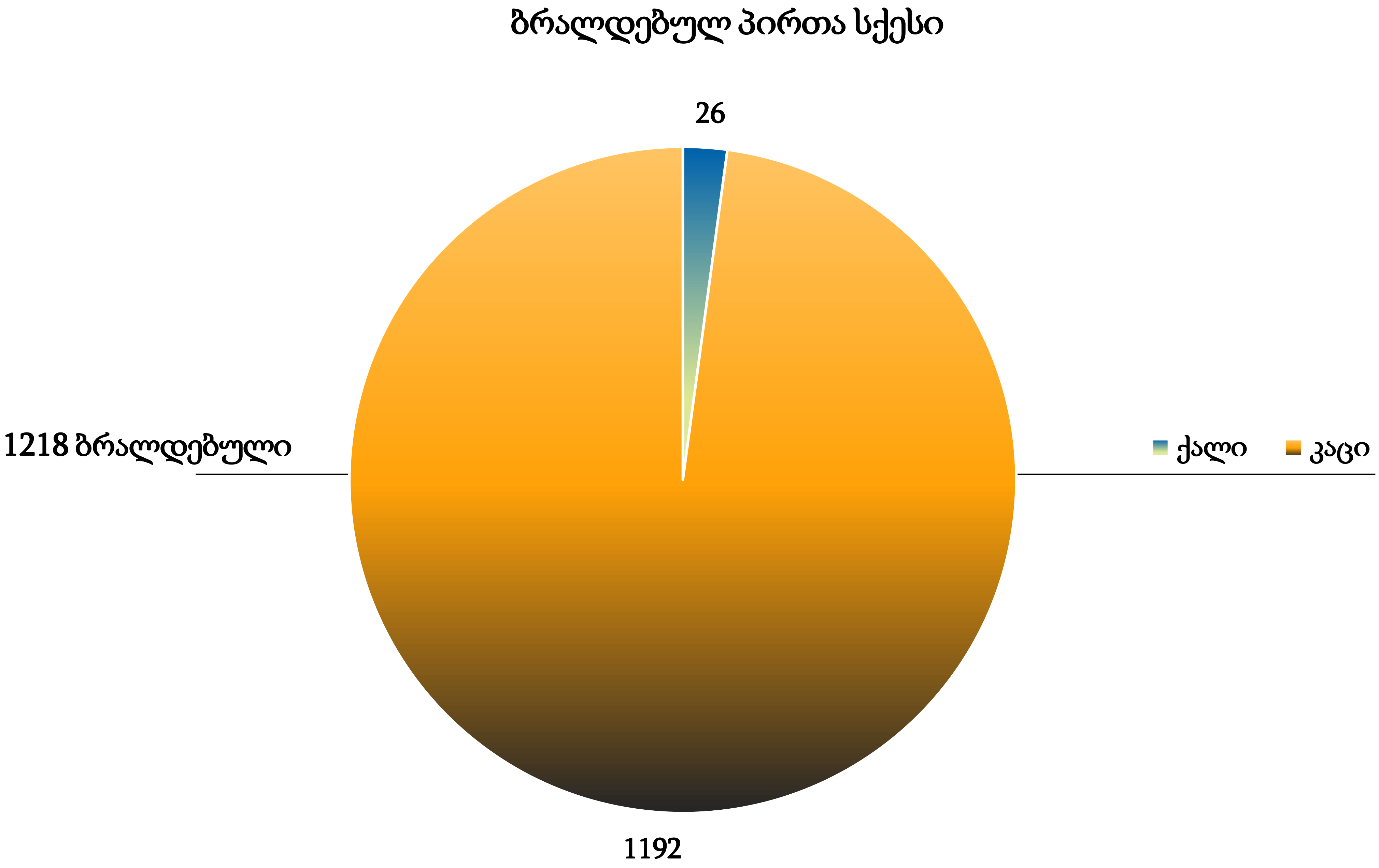
ბრალდებულ პირთა სქესი
26
1218 ბრალდებული
ქალი
კაცი
1192

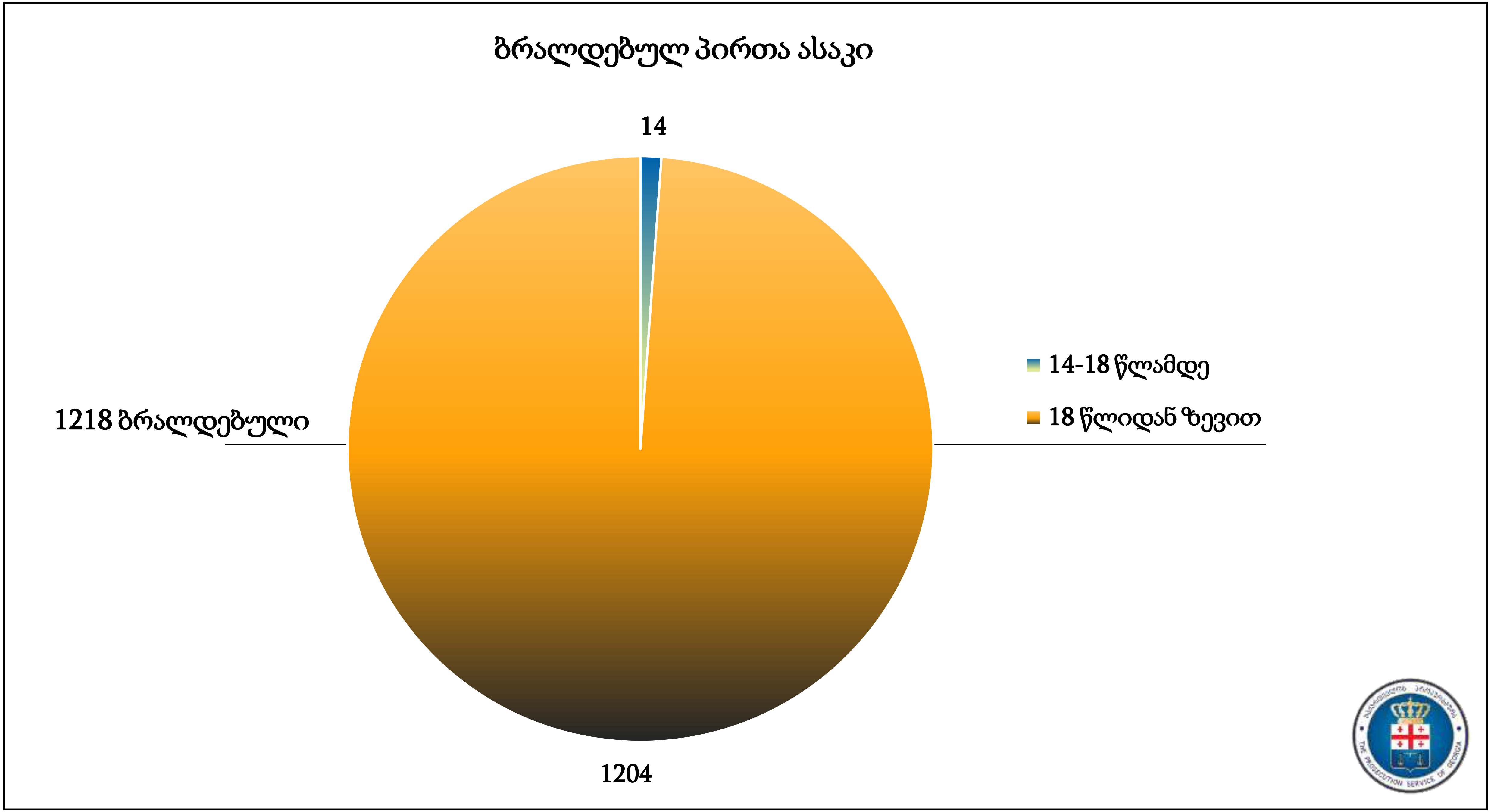
ბრალდებულ პირთა ასაკი
14
1218 ბრალდებული
1204
14-18 წლამდე
18 წლიდან ზევით

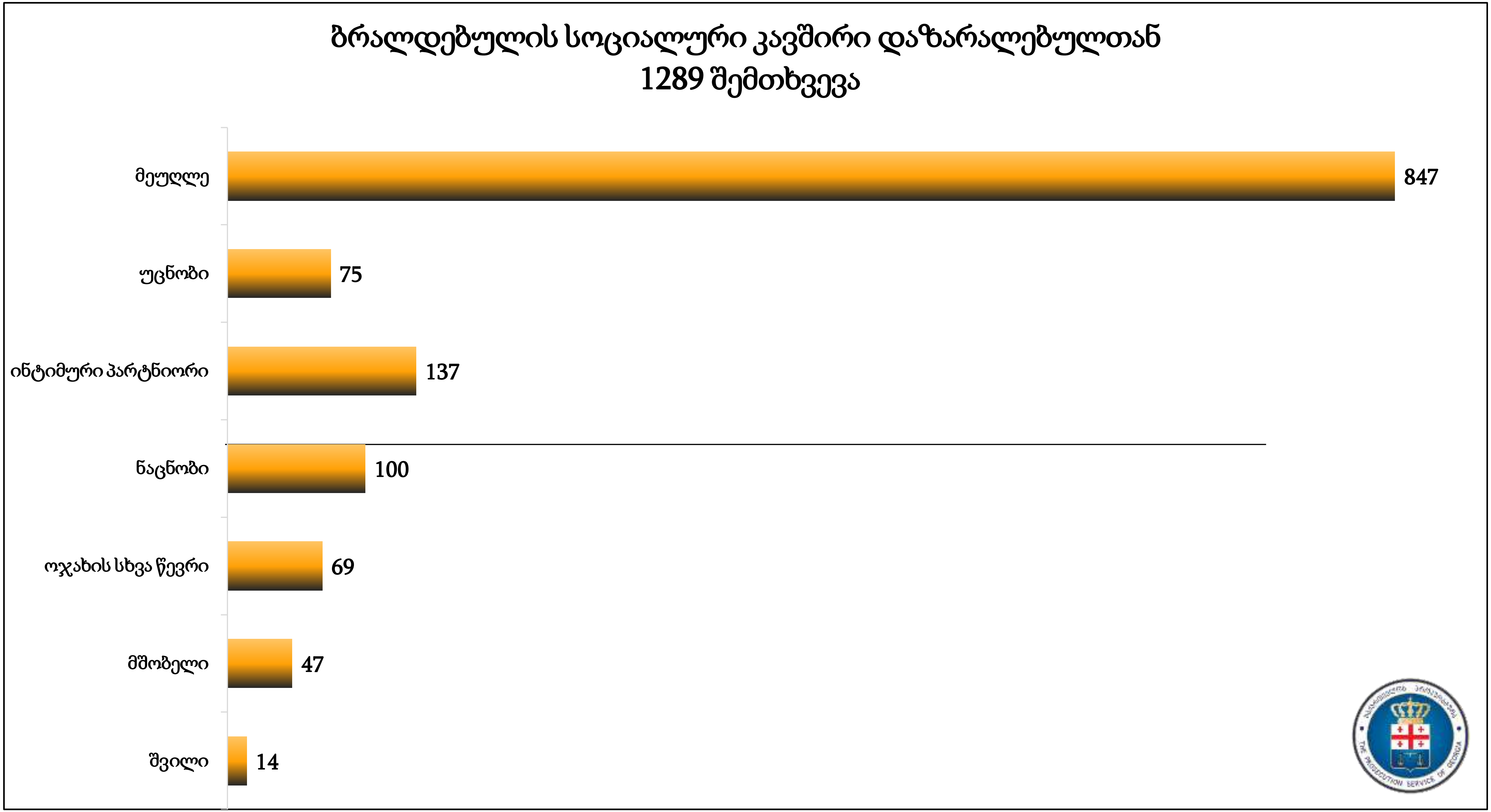
ბრალდებულის სოციალური კავშირი დაზარალებულთან
1289 შემთხვევა
მეუღლე
847
უცნობი
75
ინტიმური პარტნიორი
137
ნაცნობი
100
ოჯახის სხვა წევრი
69
მშობელი
47
შვილი
14

2023 წელს დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით დაზარალებულად ცნობილია 1237 პირი

დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივი დაზარალებულებში

დაზარალებულ ფიზიკურ პირთა სქესი

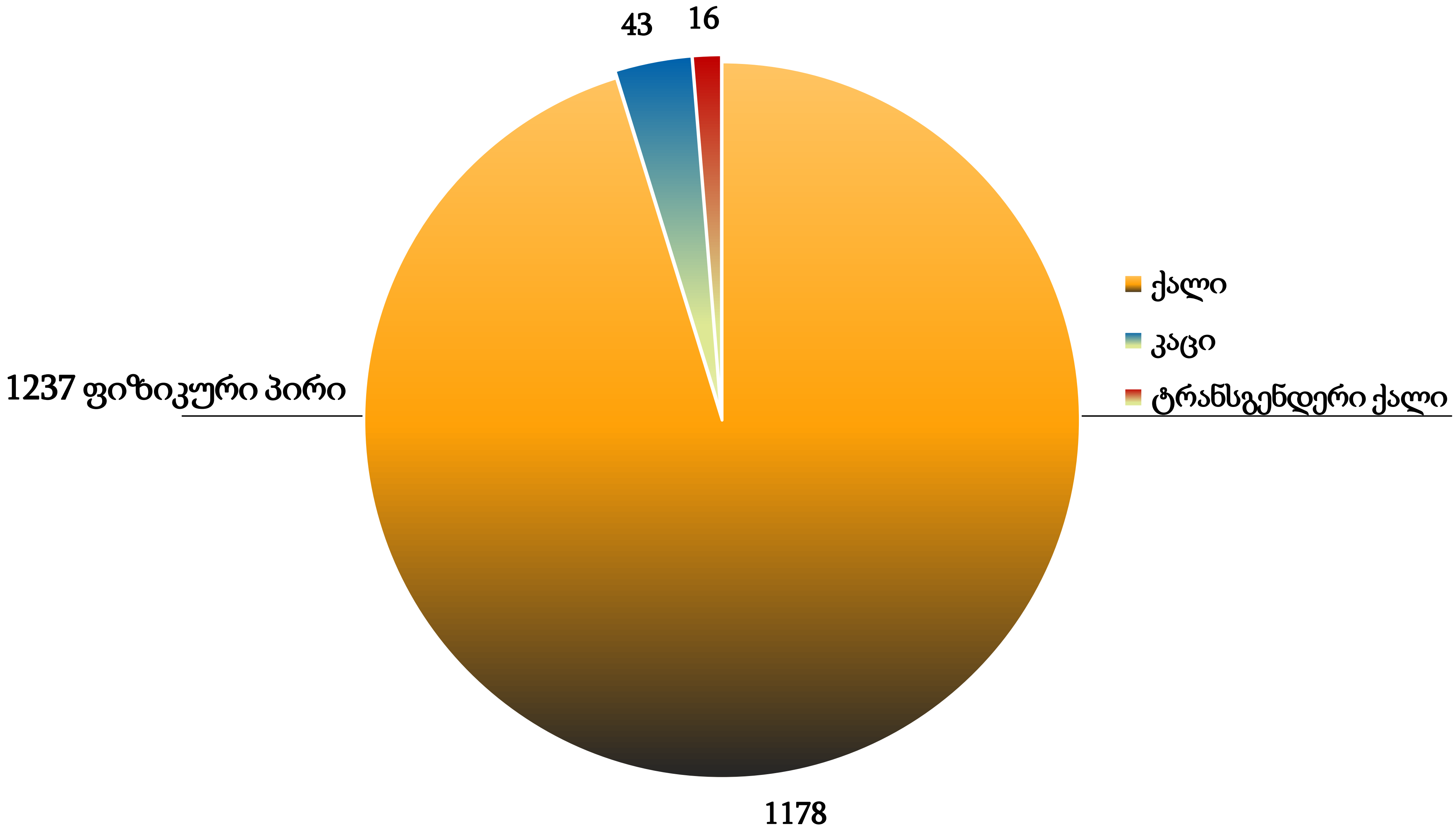

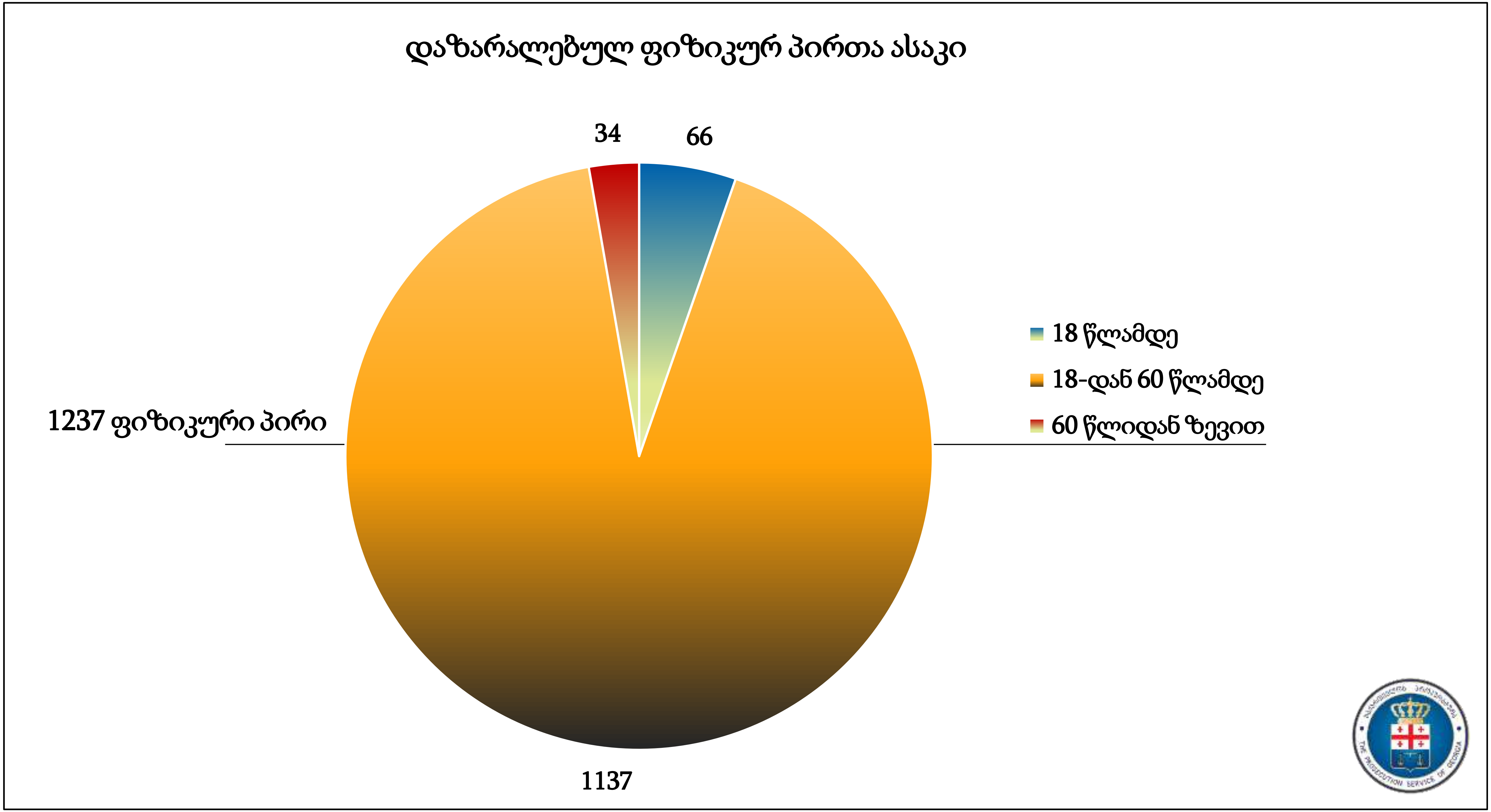

დაზარალებულ ფიზიკურ პირთა ასაკი
34
66
1237 ფიზიკური პირი
1137
18 წლამდე
18-დან 60 წლამდე
60 წლიდან ზევით

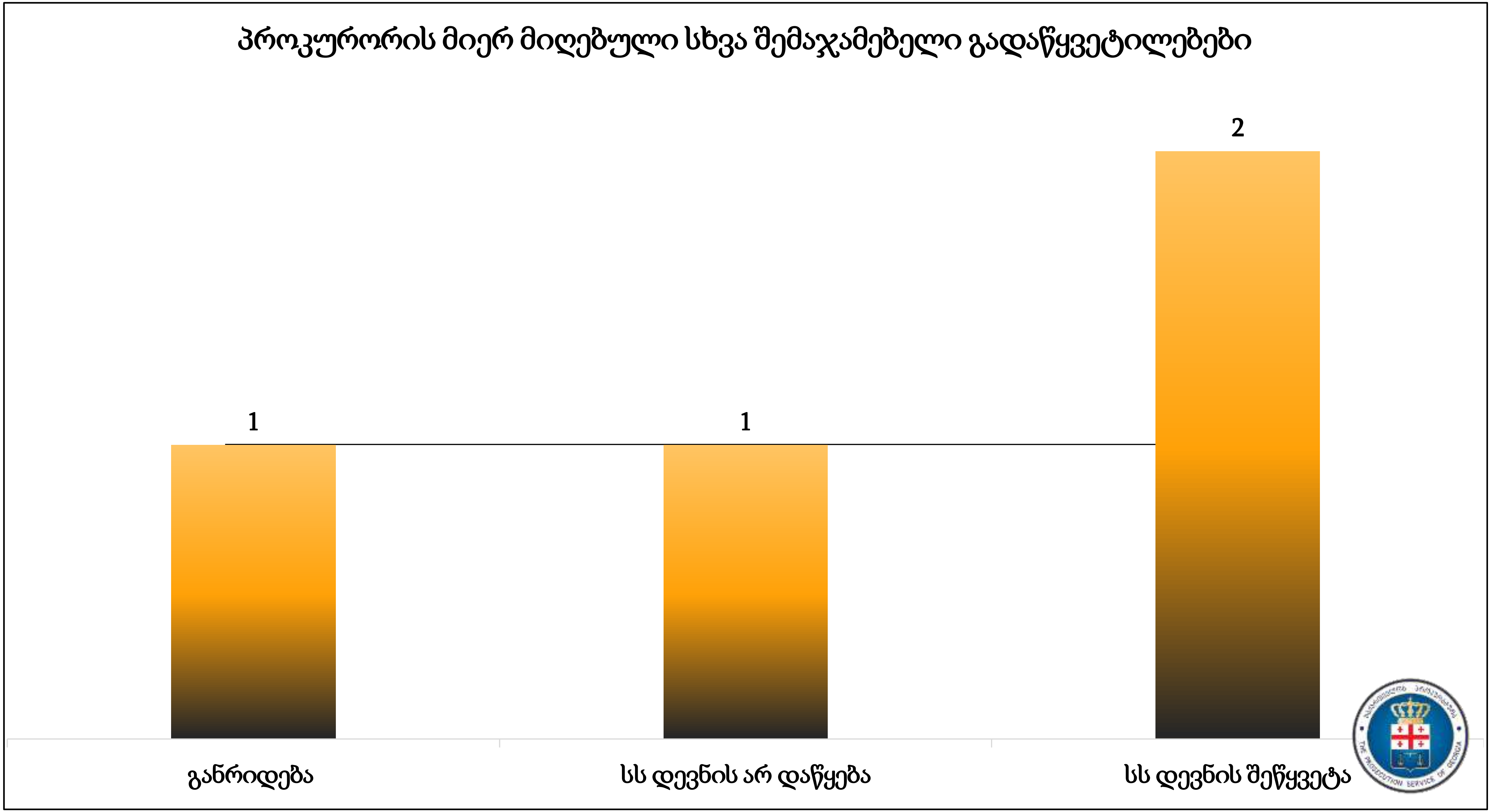
პროკურორის მიერ მიღებული სხვა შემაჯამებელი გადაწყვეტილებები
1
1
2
განრიდება
სს დევნის არ დაწყება
სს დევნის შეწყვეტა

გამოძიების შეწყვეტა

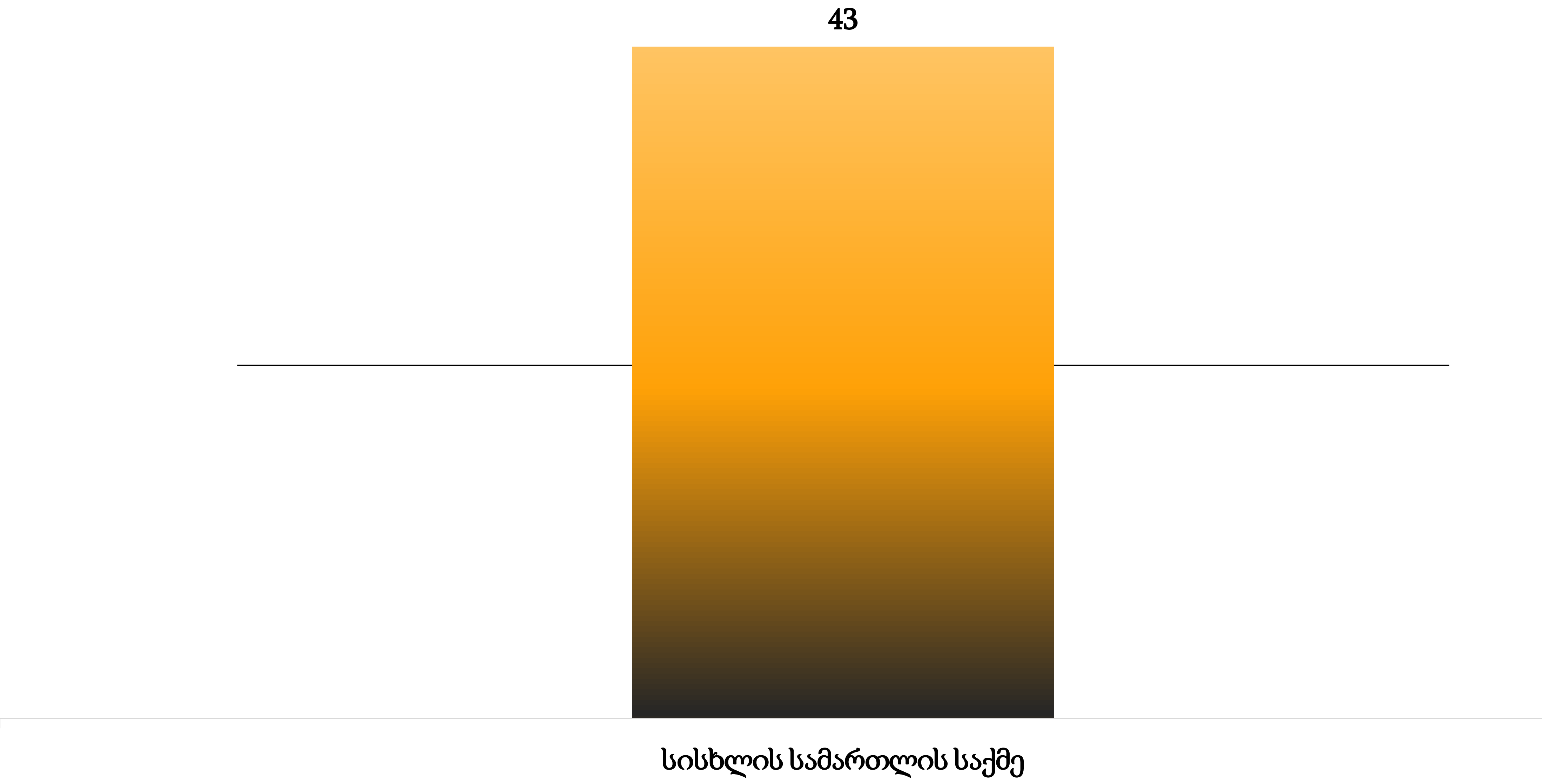

მოწმის და დაზარალებულის კოორდინატორის ჩართულობა შეუწყნარებლობით მოტივირებულ დანაშაულთა სისხლის სამართლის საქმეებში

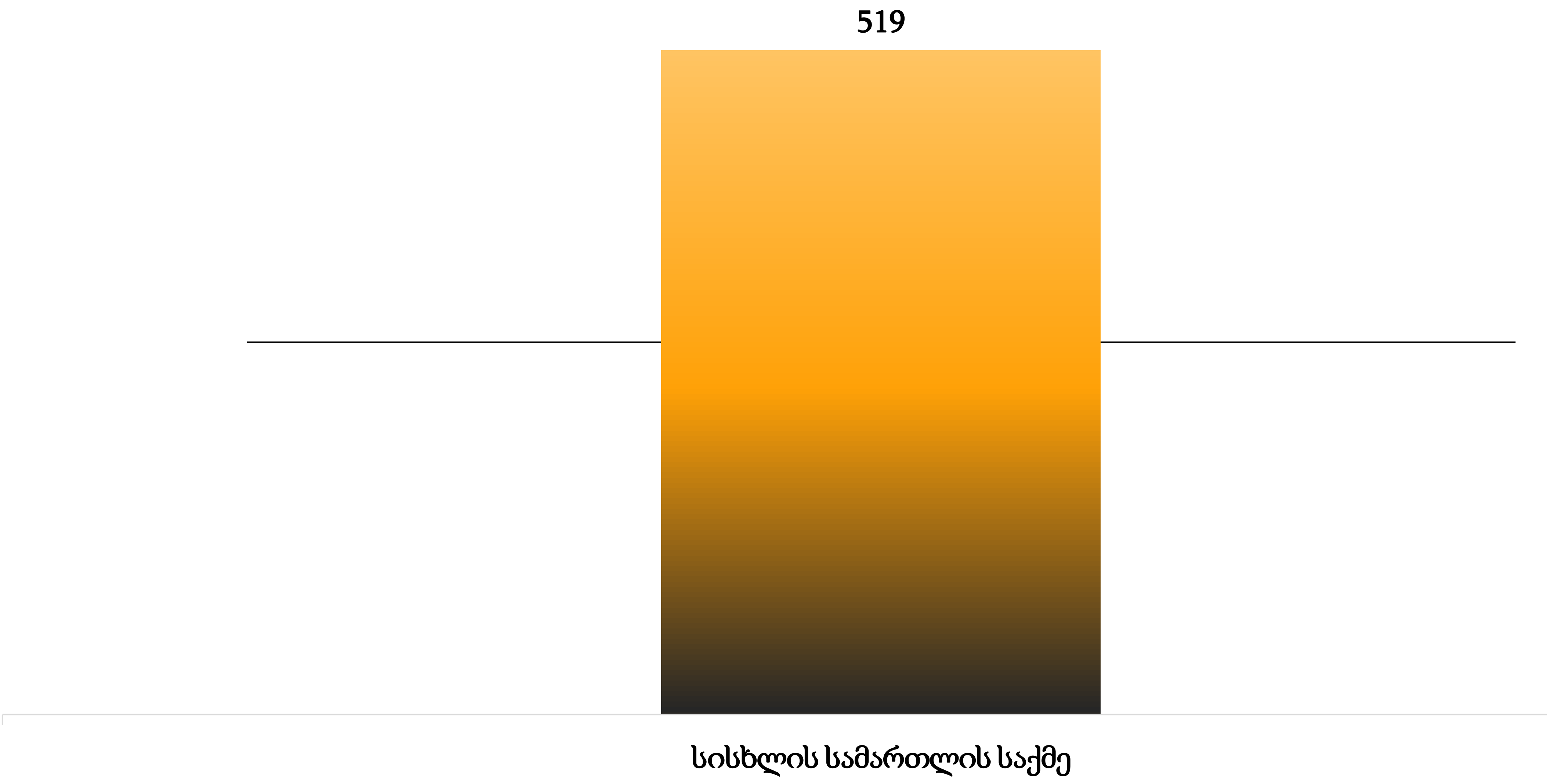

ტენდენციები

- დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე სტატისტიკური მონაცემები მუშავდება საქართველოს პროკურატურას, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, სპეციალურ საგამოძიებო სამსახურს, უზენაეს სასამართლოსა და სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურს შორის 2023 წლის 5 ოქტომბერს გაფორმებული განახლებული თანამშრომლობის მემორანდუმის საფუძველზე https://shorturl.at/wDGV1;

- სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებულია შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაულების 2020-2023 წლების ერთიანი სტატისტიკური ანგარიშები https://shorturl.at/kTU49;

- საქართველოს პროკურატურის ვებ-გვერდებზე გამოქვეყნებულია შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაულის 2021 და 2022 წლების სტატისტიკის ერთიანი ანალიზი https://shorturl.at/fxyGJ;

- შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობას პრიორიტეტულად ახორციელებენ სპეციალიზებული პროკურორები;

- დაზარალებულებს მხარდაჭერას უწევენ პროკურატურის სპეციალიზებული მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორები.

ტენდენციები

- 2022-2023 წლებში შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე 2390 პირის მიმართ დაწყებული სისხლისსამართლებრივი დევნის მაჩვენებელი **58,3%**-ით აღემატება 2016-2021 წლების ჯამურ მონაცემს - 1509 პირის მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყებას.

- სისხლისსამართლებრივი დევნისა და დაზარალებულად ცნობის ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი ფიქსირდება გენდერის, გენდერული იდენტობისა და ეროვნების ნიშნებით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე;

- ტერიტორიული განფენილობით, სისხლისსამართლებრივი დევნისა და დაზარალებულად ცნობის ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი ფიქსირდება თბილისში, ქვემო ქართლსა და დასავლეთ საქართველოში;

- შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე ბრალდებულ პირთაგან უმრავლესობა სრულწლოვანი კაცია, ხოლო დაზარალებულ პირთაგან უმრავლესობა სრულწლოვანი ქალია;

- შეუწყნარებლობით მოტივირებული დანაშაული ძირითადად ჩადენილია მეუღლეების, ინტიმური პარტნიორებისა და სხვა ნაცნობი პირების მიმართ.

გამოწვევები

- სისხლის სამართლის საქმეებში დისკრიმინაციის სხვადასხვა ნიშნის ინდიკატორების დროული იდენტიფიცირება და შეუწყნარებლობის მოტივის საგამოძიებო/საპროცესო დოკუმენტებში ასახვა;

- სისხლის სამართლის საქმეებში ინტერსექციული შეუწყნარებლობის მოტივების იდენტიფიცირება;

- სასამართლოს მიერ დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივის გაზიარება და სსკ-ის 53^{1} მუხლით გათვალისწინებული დამამძიმებელი გარემოების გამოყენება;

- მოწმის და დაზარალებულის კოორდინატორის რესურსის გათვალისწინებით, პრიორიტეტულად ჩართვა შეუწყნარებლობით მოტივირებულ დანაშაულთა სისხლის სამართლის საქმეებში.

სამომავლო გეგმები

- თანამშრომლობის მემორანდუმის ფარგლებში, შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაულის სეგრეგირებული სტატისტიკის წარმოება და 2024 წლის ერთიანი ანგარიშის გამოცემა;
- სისხლის სამართლის საქმეების უწყვეტი მონიტორინგი და ანალიზი;
- სპეციალიზებული პროკურორების, გამომძიებლებისა და მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორების კვალიფიკაციის განგრძობადი ამაღლება;
- მოწმის და დაზარალებულის კოორდინატორის ჩართულობის ზრდა შეუწყნარებლობით მოტივირებულ დანაშაულთა სისხლის სამართლის საქმეებში.

სამომავლო გეგმები

- ერთგვაროვანი პრაქტიკის ჩამოყალიბების მიზნით მოსამართლეებისა და პროკურორების ერთობლივი სამუშაო შეხვედრის ჩატარება;

- ერთიანი სტატისტიკური ანგარიშის მიზნებისთვის პასუხისმგებელ უწყებებთან კოორდინირებული მუშაობის გაგრძელება;

- შეუწყნარებლობით მოტივირებული დანაშაულის პრევენციის მიზნით, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების გაგრძელება.

საქართველოს გენერალური პროკურატურა

ადამიანის უფლებათა დაცვის დეპარტამენტი

humanrights@pog.gov.ge